

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUSE,
MIS KÄSITLEB ÄRIÜHINGUTE 28. ÕIGUSRAAMISTIKKU – „EU INC.“
(EMPs kohaldatav tekst) eelnõu**

Kooskõl astuse või arvamu se esitaja	Märkuse või ettepaneku sisu	Arvestamise või mittearvestamise põhjendus
Rahandu sministe erium	<p>Üldine märkus: „Tingimata on vaja välja selgitada riskid, mis kaasnevad nõ riigipiiride hägustumisega ja leida võimalused neid riske usaldusväärselt maandada. Kui riske maandada ei ole võimalik, siis ei saa seda algatust toetada. Meil pole vaja veel ühte ettevõtlusvormi, millega hõlpsalt maksukohustuste ja võlgade otsad vette lasta.“</p> <p>Käibemaksukohustuslase numbrist:</p> <p>Määruse ettepaneku artikkel 13 näeb ette, et KOM kehtestab ühtse taotlusvormi BRIS süsteemis esitamiseks, mis katab ära vajaliku teabe äriregistris registreerimiseks ja ka maksukohustuslasena ning KM kohustuslasena registreerimiseks. KM numbri taotlemiseks ettevõtja ei pea esitama MTA-le eraldi taotlust vaid taotlus edastatakse automaatselt MTA-le. KM numbri andmise osas toimub kommunikatsioon otse taotlejaga. Seega MTA infosüsteemid peavad võimaldama taotleda KM numbrit selle määruse alusel kehtestatud taotluse alusel. See kindlasti tekitab IT kulu - üks eraldi vormiga "kanal" tekib KM numbri taotlemiseks juurde. Jääb arusaamatuks, kas MTA süsteemid peaksid liidestuma BRIS-ga või hakkab see protsess toimuma läbi äriregistri. Täna saab ka KM numbrit taotleda ettevõtte asutamisel ka äriregistri infosüsteemi kaudu (x-tee). KOM kehtestatav taotlusvorm peab universaalselt ära katma kõikide EL riikides KM numbri taotlemiseks vajalikud</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Tsiiviilvastutuse hajumine, sest mitu samaaegse pädevusega jurisdiktsiooni. Nimetatud riskid on kahtlemata olemas, ent seda peaks aitama lahendada määruses sisalduv kohalduva õiguse norm: art 4 (2) („määruse või põhikirjaga reguleerimata küsimusi reguleeritakse nende riigisisese õiguse sätetega, sealhulgas liidu õigust üle võtvate sätetega, mida kohaldatakse selle liikmesriigi asjaomaste riigisiseste õiguslike vormide suhtes, kus on „EU Inc.“-äriühingu registrijärgne asukoht.“). Samas ei muuda määrus rahvusvahelise eraõiguse norme, mis jäävad kehtima muutmata kujul edasi. MTA täiendavad kontrollivõimalused maksukohuslase ja KM numbri taotlemise menetlemisel. KOM sõnul peakski KM numbri taotlemine toimuma ühingu asutamisel ja seega läbi EL keskliidese (mis omakorda ühendub liikmesriigi, mille asutaja valib registrijärgseks riigiks äriregistriga) või LR äriregistri. Samas on KOM korduvalt rõhutanud, et määrus reguleerib ühinguõiguslikku asutamist ning kõik maksuõigusega seotud menetlused, aga ka muud nõuded (nt rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine) jäävad määrusest puutumata ning liikmesriik saab jätkuvalt tavapäraseid menetlusi kasutada. Kohustuslik andmevahetus seondub üksnes LR äriregistritesse kantud ühingu info osas ja eesmärk on, et isikud ei pea mitu korda äriregistris olevat infot teistele instantsidele esitama (nt ühingu nimi, vorm, juhatuse info jne) – ühekordsuse nõue katab ainult äriregistris olevat infot (vt ka pp 22 näiteks). Määruse eelnõu näeb tõepoolest ette VAT/KM numbri</p>

<p>andmed - see tundub olevat juba omaette väljakutse. Art 20 (3) alusel EU Inc. ei ole kohustatud esitama täiendavat teavet, välja arvatud juhul, kui seda ei saa mujalt kätte ja on rangelt vajalik KM numbri väljastamiseks. Seega MTA-l on piiratud võimalus täiendavate andmete küsimiseks ja see on risk. Automaatse taotluse esitamise ja KM numbri väljastamise protsessis peab MTA-le jääma piisav kontrollivõimalus. Optsioonidest: Määruse artikkel 79 lõike 2 kohaselt tekib artikli 78 tingimustele vastavast osalusoptsioonist tulu hetkel, kui optsiooni aluseks olnud osalus võõrandatakse ja seda tulu võib maksustada alates sellest hetkest. Praegu maksustavad mõned EL liikmesriigid osalusoptsiooni vahetamist osaluse vastu optsiooni andnud äriühingus (või sellega seotud ühingus) ehk hetkel, mil optsiooniomanikul rahalist tulu tekkinud ei ole. Seega on artikli 79 eesmärk ühtlustada liikmesriikide osalusoptsioonidest saadud tulu maksustamise süsteemi. Selle määruse õiguslik alus on ELTL artikkel 114, kuid otseseid makse ühtlustavad õigusnormid peavad põhinema ELTL artiklil 115, mille alusel saab õigusakti vorm olla direktiiv, mis vajab vastuvõtmiseks ühehäälsust. Maksuõigust ühtlustavaid norme ei saa kehtestada kvalifitseeritud häälteenamusega vastuvõetavate otsekohalduvate määrustega. Seetõttu oleme seisukohal, et artikli 79 koht ei ole selles määruses. BEFIT ja HOTS ettepanekust: 12. septembril 2023 tuli Euroopa Komisjon välja direktiivi eelnõuga, millega kehtestatakse äriühingu tulumaksu ühtne raamistik (BEFIT). Eelnõu sätestab ELi-üleselt ettevõtte tulumaksu maksubaasi arvutamise ja ka kasumi jaotamise reeglid suurtele kontsernide, mille aastatulu on vähemalt 750 miljonit eurot kahel maksustamisaastal viimasest neljast maksustamisaastast. Väiksematele kontsernidele oleks süsteemi rakendamine vabatahtlik. Euroopa Komisjoni hinnangul BEFIT vähendab kontsernide</p>	<p>automaatse väljastamise ning selle probleemi on tõstatanud ka teised liikmesriigid. Justiits- ja Digiministeerium paneb ette teha ettepanek muuta määruse eelnõu selliselt, et käibemaksukohuslase number antakse vastavat liikmesriigi õigusele, sest ka KTK on toonud välja asjaolu, et mitte kõik Eesti ettevõtjad ei saa käibemaksukohuslaseks alates ühingu asutamisest. Art 79 sisalduvad osalusoptsiooni maksustamise hetke määratlevad sätted ei kuulu EU Inc. määrukses, sest otsesete maksuste ühtlustamine nõuab teist õiguslikku alust ja instrumenti (ELTL art 115, ühehäälsus, direktiiv). Justiits- ja Digiministeeriumil puudub pädevus selle teema üle otsustada, mistõttu tuleb kommentaariga nõustuda ja Eesti seisukohta tuleb lisada ettepanek artikli 79 määruse eelnõust väljajätmiseks. Nimetatud seisukohal on ka suur osa LR-e.</p>
--	--

	<p>maksukohustuste täitmisega seotud kulusid (eelkõige nende kontsernide, kes tegutsevad rohkem kui ühes liikmesriigis), ning hõlbustab maksuhalduril õiget maksukohustust kindlaks määrata.</p> <p>Ettepanek põhineb OECD ülemaailmse miinimummaksu kokkuleppel ja vastaval ELi direktiivil. Võrreldes Eestis kehtiva ettevõtte tulumaksusüsteemiga, mida on maksuhalduril kerge administreerida ning mille nõudeid on äriühingutel suhteliselt lihtne täita, tähendaks BEFITi äriühingute tulumaksustamise raamistik paralleelselt toimiva mahuka ja keerulise süsteemi juurutamist. Samal ajal (12.09.2023) esitas Komisjon ka direktiivi eelnõu (nn HOT), millega soovitakse kehtestada mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate peakontori maksustamise süsteem.</p> <p>Eesmärk on soodustada selliste ettevõtjate tegevuse piiriülest laiendamist ja hõlbustada nende püsiva tegevuskoha kaudu teises liikmesriigis tegutsemisega kaasneva tulumaksukohustuse täitmist.</p> <p>Selleks näeb direktiiv ette püsiva tegevuskoha maksukohustuse arvutamise ettevõtja peakontori asukohariigi maksureeglite kohaselt, rakendades püsiva tegevuskoha asukohariigis kehtivat maksumäära, ja maksusumma kandmise püsiva tegevuskoha asukohariiki. Eesti jaoks on probleemne nii (erinevate maksureeglite alusel tegutsevate) äriühingute ebavõrdne konkurentsiolukord kui ka direktiivi rakendamisega kaasnev maksuhalduri töökoormuse oluline suurenemine, mis ei pruugi olla proportsionaalne direktiivi võimaliku positiivse mõjuga. Samuti ei ole selge, kuidas toimiksid direktiivis sätestatud tulumaksukohustuse arvutamise ja määramise põhimõtted Eestis kehtiva edasilükatud kasumi maksustamise süsteemi kontekstis. EE47904190275 14.05.2026 11:44</p>	
Majandus- ja Kommu	<p>MKM-i arvamus 28. režiimi paketi eelnõudele Edastame Justiits- ja Digiministeeriumile Majandus- ja</p>	<p>Arvestatud osaliselt. Digitaalne aktsiaraamat, mida peab ühing ise. Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul tuleks</p>

nikatsioo niminist eerium	<p>Kommunikatsiooniministeeriumi arvamuse 28. režiimi paketi eelnõudele: 1. MKM toetab EU INC eesmärki ja suunda, sest see aitab hoida idu- ja kasvuettevõtteid Euroopas ning tugevdab Euroopa võimet skaleerida siin loodud tehnoloogiaid. Eesti huvi on, et EU INC lahendaks päriselt toimiva ühtse turu tõkked, kuid selleks ei tohi EU-INC muutuda ühe regulatsiooni 27-ks erinevaks tõlgenduseks. Euroopa Komisjoni lubatud kiire asutamine, ühekordne andmete küsimise põhimõte ning digitaalsed protsessid kogu ettevõtte elutsükis, tulevikus ka keskregister – on kooskõlas Eesti varasemate seisukohtadega, kus rõhk on halduskoormuse vähendamisel ja digilahendustel. Eesti ettevõtted (sh iduettevõtted) võivad toimivast EU-INC lahendusest siis, kui üle piiri tegutsemine muutub selle võrra regulatiivselt lihtsamaks ja kiiremaks. 2. Idusektori vaates on ökosüsteem rõhutanud, et EU INC väärtus tekib siis, kui see vähendab päriselt piiriüleste tehingute aega ja kulu toetades praktikas toimivat ühisturgu. Selles vaates on kriitiliseks nimetatud notariaalsuse nõude kaotamist osade võõrandamisel ja uute osade märkimisel (Art 59(5), 67(6)) ning mitmeliigilisi osaklasse (Art 55) ja SAFE/CLA instrumendi selget alust (Art 68). 3. Paralleelselt peame Eestis tegema kiire analüüsi säilitamiseks meie konkurentsivõimet: meie siseriiklik OÜ asutamise protsess ei tohi olla keerukam/kulukam kui EU-INC asutamine (hetkel kulude mõttes EU-INC asutamine uue määruse järgselt kuni 100€ vs riigilõiv OÜ asutamisel 265€). Idusektori ökosüsteem toetab ühist optioonide maksustamise loogikat, kuid Eesti huvi on vältida olukorda, kus tekib dubleeriv maksustamise alane lähenemine või niiõelda topeltstandard (EU INC on soodsam kui Eesti OÜ: Eesti seadusandlus nõuab osalusoptioonide erisoodustusega maksustamist kui need täidetakse enne 3 aasta möödumist optiooni andmise hetkest</p>	<p>osaluse võõrandamise reeglite puhul (art 54, 59) asuda seisukohale, et tegemist on reeglitega, mis riivavad ELTL artiklis 345 sisalduvat liikmesriikide omandiõiguse neutraalsuse põhimõtet („Käesolev leping ei piira kuidagi eeskirju omandisuhete süsteemi kohta“).</p> <p>Maksuõigus.</p> <p>EU Inc. regulatsioon lõpuks „soodsam“ kui koduriigi regulatsioon. Eesti ei peaks toetama eelnõus maksuõiguse küsimuste käsitlemist, eelkõige artiklit 79 (ostutähtedest, ingl "warrants", saadud tulu tekkimise hetk). Määruse plaanitud õiguslik alus ELTL art 114 ei võimalda reguleerida maksuõiguse küsimusi, vaid sellisel juhul tuleks määruse õigusliku alusena määratleda art 115 (ühelhäälsus). Samas on Eesti seni maksuõiguse teemadel üheselt väljendanud soovimatust ühtlustada selle erinevaid aspekte EL-s (vt ka POE punkt 2.3 ja selle selgitusi). Kui eelnõu määrusena vastu võetakse, tuleb aga Eesti ühinguõigus selle valguses üle vaadata, et ei tekiks Eesti ühingutele halvem konkurentsiolukord seoses neile kehtivate reeglitega.</p> <p>E-residentsus ja Eesti kui test-keskkond.</p> <p>Tuleb tähele panna, et hetkel määruses olev aspekt annaks Eesti osaühingutele ja sh ka e-residentsuse projektile eelise – määruse art 42 lg 2 viimane lause näeb ette, et vähemalt üks EU Inc. juhatuse liige peab olema EL resident. Kui eelnõu määrusena vastu võetakse, tuleb aga Eesti ühinguõigus selle valguses üle vaadata, et ei tekiks Eesti ühingutele halvem konkurentsiolukord seoses neile kehtivate reeglitega (sh nt asutamise kulud ettevõtjale). Testkeskkonna pakkumise tegemisel ei ole prognoositav äriregistri töömahu suurenemine ja hetkel (kokkuhoiu tingimustes) ei ole meil võimalik määramatu lisakuluga kahjuks nõus olla.</p> <p>Tüüpõhikirjade vastavus reaalsele vajadustele.</p> <p>Mitmed liikmesriigid on samasuguse mure esile toonud ja Eesti sõnavõttudes oleme seda ka väljendanud. KOM andmetel plaanitakse teha tihedat koostööd just huvigruppidega</p>
---------------------------------	--	---

<p>arvates, EU-INC puhul erisoodustust tasuma ei peaks). 4. Varasemalt oleme välja toonud ka murekohta, kas EU-INC võib tühistada e-residentsuse väärtuspakkumise. Seni välja toodud detailid näitavad, et osaliselt võib see kahtlus olla põhjendatud (nt kui EU-INC asutamine saab olema odavam), teisalt on e-residentsus juba sisse töötatud lahendus, mis toimib kiiremini, mis põhineb ainult digitaalsetel lahendustel, millel on juba tuntus ja reaalsed kasutajad. Siinkohal võiks EU-INC osas arutada Euroopa Komisjoniga, kuidas Eesti oma tänase väga hästi toimiva süsteemiga saaks olla EU-INC testkeskkonnaks, mis omakorda tugevdaks Eesti kuvandit kui innovatsiooni ja iduettevõtluse kasvulava. 5. Artikli 8 rakendamisel kehtestatakse EL tüüppõhikirjad peavad vastama investoritaseme nõuetele, mitte olema liialt lihtsustatud - rakendusaktide koostamisel tuleks konsulteerida idusektori ökosüsteemidega nagu Invest Europe, EBAN, EstVCA, EstBAN, et nendes sisalduks preferred shares / liquidation preference / anti dilution / drag along / tag along / ROFR jms minimaalsed standardsätteid. Startup Estonia on juba aastaid pakkunud standardlepinguid ökosüsteemile kasutamiseks – praeguses versioonis ei ole artikkel 8 sisustatud, kuid juhime tähelepanu, et need ei saa olla liialt baaslepingud võimaldamaks meie ettevõtetele teha rahastustehinguid üle piiride. Liiga lihtsad lepingumallid ei võimalda ka rahalist võitu, kui riskikapitali kaasamiseks tuleb nagunii rätseplahendusi disainima hakata. 6. Määruse artikli 22 vastavust Eesti õigusele tuleb hinnata äriühinguõiguse vaatest. 7. MKM töövaldkonnale teadaolevalt ei reguleeri eelnõu praegu tööõiguse küsimusi. JDM saab hinnata, kas ja kuivõrd tõenäoline on see, et tööõiguse küsimused (või teiste valdkondade küsimused, mille hõlmamise osas on Eesti hoiak olnud seni ettevaatlik) võivad faili uuesti sisse tulla ja kas sellisel juhul tasuks teemat ennetavalt VV</p>	<p>rakendusaktide väljatöötamisel ning plaanitakse mitut tüüpvormi, et saaks vastata kõikidele turu vajadustele.</p> <p>Juhatuse liikmena tegutsemise keeld.</p> <p>Kehtiva (kodifitseeritud) EL ühinguõiguse direktiivi (2017/1132) art 13i kohaselt peab LR kehtestama juhatuse liikmena tegutsemise keelde sisaldavad normid, samas on kehtivas direktiivis sätestatud, et LR „võib“ keelduda „sellise isiku nimetamisest äriühingu juhatuse liikmeks, kelle suhtes kehtib mõnes teises liikmesriigis juhatuse liikmena tegutsemise keeld“. Eesti teiste riikide juhatuse liikmena tegutsemise keeldu ei arvesta, samuti ei tunnusta teiste riikide ärikeelde, v.a Soome. Seda põhjusel, et sisuliselt on ärikeeldude määramine EL-s ühtlustamata ning vastastikkuse tunnustamise kohustust EL-s seni kehtestatud ei ole. Määruses on aga mindud kaugemale: artikkel 22 (2) näeb ette, et „EU Inc.“-äriühingu juhatuse liikmeks ei või saada isik, kelle suhtes kehtib mõnes teises liikmesriigis juhatuse liikmena tegutsemise keeld. Sama artikli kolmandas lõikes on ettenähtud aga järgmine täiendav põhimõte: liikmesriigid tagavad, et neil on kehtivad juhatuse liikmena tegutsemise keelde reguleerivad normid. Kõnealused normid peavad muu hulgas võimaldama arvesse võtta teises liikmesriigis kehtivaid juhatuse liikmena tegutsemise keelde või teavet, mis on ärikeelu seisukohast oluline. Selle reegli kohaldamisel mõistetakse juhatuse liikme all vähemalt selliseid isikuid, kellel on seadusjärgse organina, sealhulgas juhatusena, või sellise organi liikmena õigus esindada „EU Inc.“-äriühingut tehingutes kolmandate isikutega või kohtus (sh avalikustamisest peab ilmnema, kas „EU Inc.“-äriühingut esindama volitatud isikud võivad seda teha üksinda või peavad tegutsema ühiselt) ja õigus võtta osa äriühingu juhtimisest, järelevalvest või kontrollimisest. Ehk määruses on mindud senisest kaugemale ja proovitakse sisse viia kohustust igal juhul tunnustada teistes riikides määratud juhatuse liikmena tegutsemise keeldu. Eesti ühinguõiguses ja kohtumenetluses laiemalt on see täiesti uus lähenemine ning on küsitav, kas ühtlustamata juhatuse liikmena tegutsemise keelu määramise kriteeriume ja</p>
--	---

	<p>seisukohtades kajastada. Kui jah, on variant teha näiteks halduskoormuse vähendamisele keskenduv seisukoht stiilis, et 28. režiimiga ei tohi kaasneda ettevõtjatele ebamõistlikku halduskoormust, mistõttu peaks see hõlmama meetmeid üksnes valdkondades, kus täiendav ühtlustamine toob lisandväärtust. Näiteks tööõiguse teemades tekitab praegu küsimusi, et kas ja mis osas oleks regulatsiooni täiendav ühtlustamine võimalik ja mõistlik ning kas ja kuidas oleks tööõiguse hõlmamine halduskoormust vähendav/õiguskorda lihtsustav.</p>	<p>menetlust, on võimalik kohustada LR-e vastastikku keeldu tunnustama. Tegemist ei ole seega „ärikeelu“ alase tunnustamiskohustusega, vaid „juhatuse liikmena tegutsemise keelu“ tunnustamiskohustusega. Et väljapakutud regulatsioon on puhtalt EU Inc. algatuse raames, on küsitav, kas selline teiste ühingute regulatsioonist rangem regulatsioon muudab EU Inc.-i piisavalt atraktiivseks, sest LR ühinguvormide puhul sellist kohustust ei ole. Soovitame selle käesolevast eelnõust välja jätta ning tegeleda sellega järgmistes 28. režiimi etappides. Loomulikult suurendab väljapakutud lahendus EU Inc.-i kuritarvituste ohtu, ent sellisel juhul on regulatsioonid riigisisese ühingu ja EU Inc.i puhul sarnased. Arusaamatuks jääb ka see osa normist, LR peab arvesse võtma „teavet, mis on ärikeelu seisukohast oluline“ – kas liikmesriik peab siis ärikeelu määramisel lähtuma teiste riikide teabest, aga pole selge, millisest teabest ja mida selle teabega ikkagi ärikeelu määramisel teha.</p> <p>Tööõiguse reguleerimisega seotud mured. Mitmed liikmesriigid on läbirääkimistel tööõigusega seonduvaid probleeme esile toonud, mistõttu on mõistlik tööõiguse alane ettevaatlikkus tõesti juba Eesti seisukohtades kajastada.</p>
Sisemini steerium	<p>Siseministeerium edastab oma arvamuse seoses „EU Inc.“ määruse eelnõuga, plaanitakse EL õiguskorda tuua samanimeline uus EL äriühingu vorm, COM(2026) 321. Ülevaate koostasid Siseministeeriumi EL ja välissuhete osakond ning sisejulgeoleku osakond (info@siseministeerium.ee). Valdkonna eest vastutab Siseministeeriumi sisejulgeoleku asekancler Joosep Kaasik (joosep.kaasik@siseministeerium.ee). Siseministeeriumi hinnangul kätkeb määruse eelnõu praegusel kujul mitmeid olulisi riske kuritegevuse ennetamise vaatest. Siseministeerium toetab üldist eesmärki lihtsustada EL-i ettevõtluskeskkonda, edendada piiriülest majandustegevust ning vähendada halduskoormust läbi digilahenduste. Kavandatav uus äriühingu vorm „EU Inc.“</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>OOP ja valeandmete levik.</p> <p>Nimetatud risk on loomulikult olemas ning kahtlemata võib sellest tõusta mitmekordseid probleeme võrreldes olukorraga, kus ei kehti ühekordse esitamise põhimõtet. Samas on samasugune olukord võimalik ka praegu, kui ekslikke äriregistri andmeid kasutatakse ka teistes süsteemides.</p> <p>Digitaalne aktsiaraamat, mida peab ühing ise. Justits- ja Digiministeeriumi hinnangul tuleks osaluse võõrandamise reeglite puhul (art 54, 59) asuda seisukohale, et tegemist on reeglitega, mis riivavad ELTL artiklis 345 sisalduvat omandiõiguse neutraalsuse põhimõtet („Käesolev leping ei piira kuidagi liikmesriikide eeskirju omandisuhete süsteemi kohta.).</p> <p>Tsiviilvastutuse hajumine, sest mitu</p>

<p>koos täielikult digitaalse elutsükliga, kiire asutamisprotsessi ning madala kulutasemega on põhimõtteliselt kooskõlas nende eesmärkidega ning aitab tugevdada ühtset turgu. Samas toob eelnõu praegusel kujul kaasa märkimisväärsed riske kuritegeliku väärkasutuse seisukohast. Eeskätt puudutavad need rahapesu, pettuste, sanktsioonidest kõrvalehoidmise ning organiseeritud kuritegevuse infrastruktuuri loomise võimalusi. Kavandatud lahendused – eelkõige äriühingu kiire ja madala barjääriga asutamine, miinimumkapitali puudumine ning täielik digitaliseerimine – vähendavad oluliselt juriidiliste isikute loomise kulusid ja aega ka kuritegelike eesmärkide saavutamiseks. See loob soodsa keskkonna nn riulifirmade massiliseks loomiseks ja kasutamiseks, mis omakorda raskendab õiguskaitse- ja järelevalveasutuste tööd ning suurendab süsteemset riski. Eraldi tähelepanu vajab identiteedi- ja kasusaajate kontroll. Täielikult kaugpõhine ja automatiseeritud asutamisprotsess suurendab riski, et ettevõtteid asutatakse varastatud identiteetide või nn tankistide abil. Ilma piisava eelkontrollita võib see viia olukorrani, kus tegelikke kasusaajaid ei ole võimalik usaldusväärselt tuvastada, mis on vastuolus rahapesu tõkestamise põhimõtetega. Samuti tekitab küsimusi kavandatav registrite sidumine ja ühtne digitaalne liides (BRIS), mis võimaldab ettevõtteid asutada üleliiduliselt. Ilma ühtlustatud ja kõrgetasemeliste kontrollimehhanismideta võib see viia olukorrani, kus ettevõtteid registreeritakse madalama 2 (3) kontrollitasemega jurisdiktsioonides, kuid tegutsetakse mujal. See nõrgestab liikmesriikide järelevalvevõimekust ning võib soodustada kuritegevuse piiriülest laienemist. Lisaks kaasneb risk nn „ühikordse esitamise põhimõttega“, mille kohaselt andmeid kasutatakse korduvalt erinevates süsteemides. Kui esitatud andmed on ebatäpsed või pahatahtlikult moonutatud,</p>	<p>samaaegse pädevusega jurisdiktsiooni. Nimetatud riskid on kahtlemata olemas, ent seda peaks aitama lahendada määruses sisalduv kohalduva õiguse norm: art 4 (2) („määruse või põhikirjaga reguleerimata küsimusi reguleeritakse nende riigisisese õiguse sätetega, sealhulgas liidu õigust üle võtvate sätetega, mida kohaldatakse selle liikmesriigi asjaomaste riigisiseste õiguslike vormide suhtes, kus on „EU Inc.“-äriühingu registrijärgne asukoht.“). Samas ei muuda määrus rahvusvahelise eraõiguse norme, mis jäävad kehtima muutmata kujul edasi.</p> <p>Vähemusaktsionäride kaitse. Määruses artikkel 52 – aktsionäri survekamise korral aktsionäri õigus nõuda kohtu kaudu tema osaluse omandamist äriühingu ja aktsionäride poolt. Väikeaktsionäride kaitse määruse eelnõus on hetkel isegi kõrgemal tasemel, kui Eesti riigisisese õiguses.</p> <p>Maksejõuetusemenetlus ja kuritarvitused. Justiits- ja Digiministeerium teeb ettepaneku jätta määruse eelnõust peatükk X (lihtsustatud maksejõuetusmenetlus n-ö iduühingutele) välja, sest see ei taga piisavalt võlausaldajate jt huvitatud isikute huve ning kohalduma peaks riigisisene õigus.</p> <p>Maksupettuste risk. Eeldatakse, et maksupettused isegi vähenevad, sest hakkab kehtima ühekordsuse põhimõte ning maksuõigusega seotud registrite ja äriregistrite andmevahetus peaks samuti vähendama kuritarvituste riske.</p> <p>Piiriülene järelevalve. Nimetatud idee on pidevalt EL ühinguõiguses arenduses, mõlemad ühinguõiguse digidirektiivid (2019/1151, 2025/25) on suunanud registreid pidevalt koostööd aina rohkem tegema, BRIS arendused on samuti plaanis selle vaatega.</p> <p>Rahapesu ja muu pettuse riskid. Määrus reguleerib ühinguõiguslikke küsimusi, kõik rahapesu ja pettuse vastased reeglid, sh EL reeglid, kehtivad ka EU Inc.-ide suhtes. EL ühinguõiguses nähakse tulevikus ette ka registritele selge järelevalvekohustus (vt direktiivis 2025/25 olevat ühinguõiguse konsolideeritud versiooni artikli 15 muudatusi – „Liikmesriigid kehtestavad menetlused, millega tagatakse, et artiklis 16 osutatud registrites</p>
--	---

<p>võib see viia valeinformatsiooni levikuni kogu süsteemis ning raskendada hilisemat kontrolli. Samuti suurendab osaluste lihtsustatud üleandmine ja äriühingute lihtsustatud likvideerimine riski, et ettevõtteid kasutatakse lühiajaliselt pettuste toimepanemiseks ning seejärel kiiresti „maha jäetakse“. Lisaks ülalmainitud suurtele riskidele, millele määruse eelnõu praeguses sõnastuses ei ole pakutud maandamismeetmeid, tasub välja tuua järgmisi nõrkusi: 1. Vastutuse hajumine - Piiriülene tegevus võib raskendada tsiviilvastutuse kohaldamist, kuna erinevad jurisdiktsioonid võivad omada samaaegset pädevust. 2. Vähemusaktsionäride kaitse – Paindlikud aktsiastruktuurid võivad nõrgendada vähemusaktsionäride kaitset ja suurendada vaidluste arvu. 3. Digitaalne keskkond – Täielik digitaliseerimine suurendab riske seoses identiteedipettuste ja valeandmete esitamisega registritesse. 4. Maksejõuetusmenetlused – Lihtsustatud menetlused võivad soodustada kuritarvitusi, sh nn fööniks-ettevõtte skeeme. 5. Maksupettused – Piiriülene struktuur võib võimaldada agressiivset maksukorraldust ja maksupettusi. 6. Küberkuritegevus – Digitaalne infrastruktuur suurendab küberrünnete ja identiteedivarguse riski. 7. Kriminaalmenetluse keerukus – Mitme jurisdiktsiooni kaasatus võib raskendada kriminaalmenetluste läbiviimist, tagamaks kannatanute õigusi ja samuti kahtlustatavate vastutuse piiride tuvastamist. Siseministeeriumi hinnangul on vajalik tagada tasakaal ettevõtlusvabaduse ja kuritegevuse ennetamise vahel. Eelkõige peame oluliseks järgmisi põhimõtteid: - Äriühingu asutamine peab olema seotud usaldusväärse identiteedi ja tegeliku kasusaaja eelkontrolliga. Registreerimist ei tohiks lubada ilma piisava verifitseerimiseta, mis vastab vähemalt kõrgele usaldustasemele vastavalt eIDAS raamistikule. - Süsteem peab tagama</p>	<p>talletatud dokumente ja andmeid, mis puudutavad äriühinguid, hoitakse ajakohasena.“, mis hõlmab nii ettevõtja kohustust esitada õigeid andmeid ja registripidaja järelevalvekohustust). Digitaalse keskkonna riskid on kahtlemata asjakohased, ent tuleks samas arvestada ühisturu takistuste eemaldamise tulemusel saadava positiivse efektiga, mis võib riskid siiski üles kaaluda.</p> <p>Digitaalse asutamise riskid (varastatud identiteedid, tankistid jne). Eelnõus on ette nähtud kaitsemehhanismid, mis peaksid kuritarvituste ohte vähendama: art 10 (4) vajadusel asutaja kohale kutsumise nõue, samuti art 14 on ette nähtud kohustuslik ennetav kontroll ka kiirasutamisel (kus tuleb muuhulgas kontrollida järgmisi asjaolusid: kas põhikirja vorminõuded on täidetud ning põhikirja tüüpvorme kasutatakse nõuetekohaselt; põhikirjas on esitatud kohustuslik miinimumsisu; „EU Inc.“-äriühingu nimi ja eesmärk vastavad määruse nõuetele; avaldajatel on vajalik õigus- ja teovõime ning neil on õigus äriühingut esindada; kõik kapitali tehtavad sissemaksed on määruse nõuete kohaselt tehtud ja vajaduse korral täidetud mitterahaliste sissemaksetega seotud lisanõuded. Olgugi, et see muudab eesmärgi – võimaldada üle EL digitaalselt ja kiiresti asutada ühtselt reguleeritud äriühingut – saavutamist keerukamaks (üksikjuhtudel säilib LR õiguskordade ja asutamispraktika erinevus), tagab see minimaalse kontrolli ühingu asutamisprotsessi üle. Ühingu asutamisel kasutatavad identifitseerimisvahendid on juba käesoleval ajal lubatud ühingute asutamiseks LR-des (vt direktiivi 2019/1151 art 13g (1), art 13 b kohaselt on EL 910/2014 määrus identifitseerimisvahendite alusregulatsioon). Tuleb mõõnda, et EL ülese uue ühinguvormi lihtne asutamine toob täiendavaid võimalusi kuritarvitusteks, ent ühte siseturu barjääride eemaldamise tulemusel saavutatav kasu kaalub meie hinnangul üle ettepanekuga seotud riskid.</p> <p>Registrite kontrollimehhanismide erinevused. BRIS kui liides võimaldab tõesti asutada EU Inc.-i üleliiduliselt, samas on asutamise protseduuride selgitamisel KOM rõhutanud korduvalt, et määrus on asutamise osas</p>
--	--

	<p>täieliku läbipaistvuse ja jälgitavuse („traceability by design“). Kõik ettevõttega seotud muudatused, sealhulgas omandistruktuuri muutused, peavad olema reaalselt jälgitavad ja auditeeritavad. - Tuleb kehtestada riskipõhine lähenemine, kus kõrgema riskiga ettevõtete või tegevusalade puhul rakendatakse täiendavaid kontrollimeetmeid ja piiranguid, eelkõige ettevõtte tegevuse algfaasis. - Vajalik on tagada tõhus piiriülene järelvalve ja selge vastutuse jaotus liikmesriikide vahel. Registrate sidumine peab olema toetatud ka järelvalveasutuste vahelise andmevahetuse ja koostöö mehhanismidega. - Tuleb tugevdada andmete kvaliteedi tagamise mehhanisme, sealhulgas regulaarset andmete uuendamist ja sõltumatut kontrolli. Eesti kontekstis on oluline arvestada olemasoleva digiriigi ja e-residentsuse kogemusega. Kuigi Eesti on digitaalse ettevõtluskeskkonna arendamisel eesrindlik, on varasem praktika näidanud, et lihtsustatud ja piiriülene ettevõtlus võib kaasa tuua ka kõrgendatud rahapesu ja pettuseriske, kui kontrollimehhanismid ei ole piisavad. 3 (3) Kokkuvõttes toetame eelnõu eesmärke, kuid leiame, et selle praegune kujundus ei taga piisavat kaitset kuritegeliku väärkasutuse vastu. Eelnõuga edasiliikumine eeldab täiendavate kaitsemeetmete sisseviimist, mis vähendavad uue äriühingu vormi süsteemselt kuritegelikel eesmärkidel kasutamise riski. Ilma selliste meetmeteta võib algatus tahtmatult soodustada uue põlvkonna riulifirmade infrastruktuuri teket Euroopa Liidus.</p>	<p>maksimumharmoneeriva mõjuga, sest LR ei tohi ise mingeid täiendavaid reegleid kehtestada. Samas on ettenähtud kohustuslik ennetav kontroll artiklis 14.</p>
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda	<p>Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Justiits- ja Digiministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust EU Inc. määruse eelnõu kohta, mis võimaldab asutada üleeuroopalise äriühingu digitaalselt kuni 48 tunniga, alla 100 eurose kuluga ja ilma miinimumkapitalita. Järgnevalt esitame</p>	<p>Arvestatud osaliselt. Üldine toetus määruses olevatele lahendustele. Justiits- ja Digiministeerium paneb samuti ette toetada määruse neid aspekte. Muud veel olulisemad siseturgu killustavad valdkonnad (tööõigus, maksuõigus, keskkonnaõigus jne) jäänud tähelepanuta.</p>

<p>oma kommentaarid ja ettepanekud eelnõu kohta. 1. Ühinguõiguse killustatuse probleem väheneb Kaubanduskoda on jätkuvalt seisukohal, et ELi siseturu õiguslik killustatus on ettevõtjate jaoks oluline probleem ja selle leevendamisega tuleb tegeleda. Ettevõtjad seisavad silmitsi suurte ja kasvavate regulatiivsete kulude ja koormusega, mis tulenevad nii ELi kui ka liikmesriikide õigusnormidest. Eriti suur on see probleem nende ettevõtjate jaoks, kes tegutsevad paljudes liikmesriikides. Leiame, et eelnõu aitab seda probleemi leevendada äriõiguse osas. Seega toetame EU Inc. äriühinguvormi loomist, mis muu hulgas loob ettevõtjatele lihtsa ja kiire viisi äriühingu asutamiseks üle ELi. Eelnõu sisaldab ettevõtjate jaoks ka mitmeid teisi olulisi põhimõtteid. Näiteks peame positiivseks, et eelnõu kohaselt on võimalik pidada juhtorganite koosolekuid veebis. Toetame ka andmete ühekordse esitamise põhimõtet, mille kohaselt esitab ettevõtja registreerimiseks vajaliku teabe üksnes korra ning vastavad asutused vahetavad teavet omavahel automaatselt. Lisaks toetame võimalust registreerida EU Inc. äriühing täielikult digitaalselt, ilma et ettevõtja peaks füüsiliselt äriühingu asutamist puudutavas menetluses osalema.</p> <p>2. Peamine probleem jääb lahendamata Me ei ole saanud varasemalt ettevõtjatel tagasisidet, et mõnel Eesti ettevõtjal oleks jäänud piiriülene tegevus ära, sest äriühingu asutamine või muud ühinguõiguse toimingud on mõnes teises liikmesriigis ebamõistlikult aeglased ja/või kallid. Kui Eesti ettevõtja tahab luua uut äriühingut mõnes teises liikmesriigis, siis kaasnevad sellega täiendavad kulud, kuid ühinguõiguse killustatus ei ole meie hinnangul peamine õigusvaldkond, mis takistab piiriülest äritegevust. Ettevõtjate jaoks on regulatiivne killustatus probleemiks eelkõige muudes valdkondades, mida eelnõu ei reguleeri. Nendeks on näiteks maksuõigus, tööõigus, keskkonnaõigus ja teised igapäevast majandustegevust puudutavad küsimused,</p>	<p>Otsustamise koht, kas POE-sse ka midagi sellist kirja panna.</p> <p>Eesti OÜ regulatsiooni konkurentsivõime pärast määruse jõustumist. Justiits- ja Digiministeerium nõustub, et Eesti osaühingu konkurentsivõimet arvestades tuleb jälgida esmalt, et eelnõu teatud aspektid oleksid muudetud võimalusel Eesti ühinguõigusega ligilähedasemaks (nt iga juhatuse eraldi esindusõigus), hiljem aga tuleb Eesti ühinguõigus KTK väljatoodud Eesti osaühingu konkurentsivõime samal tasemel hoidmiseks uuendada. Tuleb tähele panna, et hetkel määruks olev aspekt annaks Eesti osaühingutele ja sh ka e-residentsuse projektile eelise – määruse art 42 lg 2 viimane lause näeb ette, et vähemalt üks EU Inc. juhatuse liige peab olema EL resident.</p> <p>Maksuõiguse registritega seonduva automatiseeritus. Määruse eelnõu näeb tõepoolest ette numbri automaatse väljastamise ning selle probleemi on tõstatanud ka teised liikmesriigid. Justiits- ja Digiministeerium paneb ette teha ettepanek muuta määruse eelnõu selliselt, et käibemaksukohuslase number antakse vastavat liikmesriigi õigusele, sest KTK on õigesti toonud välja asjaolu, et mitte kõik Eesti ettevõtjad ei saa käibemaksukohuslaseks alates ühingu asutamisest.</p> <p>Osaniku väljaostmise kohustus survestava juhtimise korral. Justiits- ja Digiministeerium teeb ettepaneku siiski määruse vastavat väikeaktsionäride regulatsiooni toetada, sest tegemist on ühega vähestest väikeaktsionäride kaitsenormist kogu määruse eelnõus, samas teeme ettepaneku, lähtuvalt Asutajate Seltsi soovitusel täpsustada sätet järgmiselt: täiendada nõudega „võtta arvesse ettevõtja finantsvõimekust ja ülejäänud osanike huve“, vältimaks väikeaktsionäri eelnõus hetkel liialt tasakaalustamata väikeaktsionäri kaitset“.</p> <p>PankrS § 29 lg 9-1 laadne erimeede osaniku vastutuseks. Justiits- ja Digiministeerium mõistab ettepaneku tausta ja põhjendusi, ent määruse eelnõus maksejõuetusõigusega seotud ettepanekute tegemisel on väga vähe perspektiivi, sest on üldine vastuseis eelnõus</p>
--	---

<p>mis jäävad endiselt liikmesriikide siseriikliku õiguse reguleerimisalasse. Seetõttu võib eelnõu tegelik mõju jääda võrreldes ettevõtjate igapäevaste probleemidega tagasihoidlikuks. Samas nõustume, et eelnõu aitab äriõiguses killustatust vähendada. 3. Mõju Eesti ettevõtjatele Kuna äriseadustikus sisalduv osaühinguga seondud regulatsioon kattub suures ulatuses eelnõus sisalduva EU Inc. äriühingu regulatsiooniga, siis me ei näe, et eelnõu mõjutaks olulisel määral üksnes Eestis tegutsevaid ettevõtjaid. Samas võib eelnõu jõustudes avalduda positiivne mõju nendele ettevõtjatele, kes tegutsevad mitmes ELi liikmesriigis. Suurem kasu on nendele ettevõtjatele, kes tegutsevad või tahavad edaspidi tegutseda liikmesriigis, kus äriühingu asutamine ja ka muud ühinguõiguse toimingud on seni olnud aeglasemad, kulukamad ja keerulisemad kui eelnõus sisalduv lahendus. Sellistes olukordades aitaks eelnõu vähendada ettevõtjate bürokraatiat ning lihtsustada ja kiirendada äriühingu asutamist teises liikmesriigis ja ka edaspidist juhtimist. 4. Osaühingu regulatsiooni muutmisevajadus Kuigi äriseadustikus sätestatud OÜ regulatsioon on sarnane eelnõus sisalduva EU Inc. regulatsiooniga, siis leiame, et eelnõu jõustumisel tuleb muuta ka äriseadustikus OÜ regulatsiooni, et see oleks sama atraktiivne kui EU Inc. Vastasel juhul tekib põhjendamatu ebavõrdsus äriühinguvormide regulatsioonide vahel. Palume selle põhimõttega läbivalt arvestada Eesti seisukohtade kujundamisel eelnõu kohta. Seega oleme seisukohal, et eelnõu jõustumine ei tohi tuua kaasa olukorda, kus Eestis oleks OÜga seotud toimingute tegemine võrreldes EU Inc. äriühinguga keerulisem, kallim või aeganõudvam. Näiteks leiame, et EU Inc. registreerimistasu ja OÜ asutamise riigilõiv peaksid olema sama suured. Eelnõu artikkel 16 lõike 2 kohaselt on EU Inc. äriühingu registreerimise maksimaalne maksumus 100 eurot. Eestis on e-äriregistri kaudu kiirmenetlusena osaühingu</p>	<p>üldse maksejõuetusõigust reguleerida. Kui eelnõu määrusena vastu võetakse, tuleb aga Eesti ühinguõigus selle valguses üle vaadata, et ei tekiks Eesti ühingutele halvem konkurentsiolukord seoses neile kehtivate reeglitega.</p> <p>Digitaalne aktsiaraamat, mida ühing ise peab, osa üleminek registrikandega. Justiits- ja Digiministeerium teeb ettepaneku kõnealune regulatsioon eelnõust välja jätta – just nimelt samadel kaalutlustel – olgugi, et digitaalne aktsiate register, mida peaks ühing ise (eelkõige juhatus), on praktika vajadusi arvestades kahtlemata mugavaim lahendus, ei ole me kindlad, kas EL ühiskond laiemalt on valmis sellisel määral äriühinguid usaldama. Kuritarvituste riskid on küllalt suured, et määruks väljapakutud lahenduses kahelda.</p> <p>Vabatahtlik likvideerimine, osaniku vastutus. Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul on soovitus hõlmata vastutavate isikute hulka ka osanikud väärt toetamist. Samuti leiame, et eelnõus väljapakutud lahendus ei garanteeri piisavalt kuritarvituste vältitavust. Lisaks on Eestis siiski võimalik juriidilisi isikuid registrist kustutada üksnes juhul, kui need ei osale käimasolevas kohtumenetluses, täitemenetluses ja kui neil ei ole avalikes registrites nähtavat vara. Nimetatud lahendust määruse eelnõust ei leia. Seetõttu teeme ettepaneku täiendada määruse eelnõu osanike vastutusega, samas, kui eelnõusse ei lisata varade kontrollimise kohustust, jääb meie hinnangul määruks kaitsemeetmeid juriidilise isiku vabatahtliku likvideerimise ja registrist kustutamise jaoks liialt väheseks, et seda toetada.</p> <p>Maksejõuetusemenetlus. Justiits- ja Digiministeerium teeb ettepaneku jätta määruse eelnõust peatükk X (lihtsustatud maksejõuetusmenetlus n-ö iduühingutele) välja, sest see ei taga piisavalt võlausaldajate jt huvitatud isikute huve ning kohalduma peaks riigisisene õigus.</p>
--	--

<p>asutamisel riigilõiv 265 eurot. Seega saab lahendusena kaaluda, kas tõsta eelnõus tasumäära näiteks 300 euronit või siis vähendada OÜ asutamise riigilõivu. 5. Käibemaksukohustustlase registreerimisnumber Eelnõu artikli 20 kohaselt edastab registreerimisliikmesriigi äriregister pärast EU Inc. äriühingu registreerimist automaatselt äriühinguga seotud andmed edasi vastavatele asutustele, kes väljastavad omakorda automaatselt äriühingule maksukohustustlase registreerimisnumbri ja käibemaksukohustustlase registreerimisnumbri, ilma et äriühing peaks esitama eraldi taotluse. Eestis on käibemaksuseaduse § 20 lõike 41 kohaselt maksuhalduril õigus nõuda isikult lisatõendeid või koguda neid omal algatusel, kui isiku ettevõtlusega tegelemine või ettevõtluse alustamine ei ole piisavalt tõendatud. Maksuhalduril on viis tööpäeva otsuse tegemiseks ning ta jätab isiku registreerimata, kui isik ei tegele ettevõtlusega või ei alusta ettevõtlust. Eelnõu näeb ette, et käibemaksukohustustlase registreerimisnumber väljastatakse automaatselt äriregistrist edastatud andmete alusel. Meile jääb ebaselgeks, kas maksuhaldur hakkab eelnõu jõustudes neid andmeid iseseisvalt kontrollima või väljastatakse number pelgalt äriregistri kande alusel ilma maksuhalduri sisulist kontrolli läbimata või toimub sisuline kontroll hiljem. Toetame lähenemist, et käibemaksukohustustlaseks registreerimise protsess toimub siseriiklike reeglite kohaselt ehk nii OÜ kui ka EU Inc. puhul peab regulatsioon olema ühesugune. Samas nõustume, et käibemaksukohustustlaseks registreerimise protsess peab olema digitaalne, võimalikult vähese halduskoormusega ning see ei tohi kesta ebamõistlikult kaua. Lisaks juhime tähelepanu, et eelnõus sisalduv lahendus võib tekitada halduskoormust nendele ettevõtjatele, kes ei soovi käibemaksukohustustlaseks hakata. Sellisel</p>	
--	--

<p>juhul saab ettevõtja käibemaksukohustuslase registreerimisnumbri ning peab seejärel tegema täiendavaid tegevusi, et ta ei oleks enam käibemaksukohustuslane. Seetõttu leiame, et EU Inc. äriühingu registreerimisel peaks ettevõtjale jääma valik, kas ta soovib käibemaksukohustuslase numbrit või mitte. Kui ettevõtja jätab n-ö linnukese märkimata, siis registreerimisnumbrit ei väljastataks. 6. Osaniku väljaostmise kohustus Eelnõu artikkel 52 sätestab, et osanikul on õigus nõuda oma osaluse väljaostmist juhul, kui ühingu juhtimine kahjustab tema huve. Väljaostmisnõude saab vajadusel esitada kohtusse, kes määrab turuhinnale vastava ostuhinna. Väljaostmiskohustus lasub EU Inc. äriühingul ja teistel osanikel solidaarselt. Kuigi säte on mõeldud osaniku kaitseks, toob see kaasa olulisi riske. Solidaarne väljaostmiskohustus võib panna toimivatele EU Inc. äriühingutele ülejõukäiva finantskoormuse just majandusliku ebakindluse perioodidel, mil äriühingu likviidsus on niigi piiratud. Veelgi murettekitavam on see, et sellist regulatsiooni on lihtne kuritarvitada. Nimelt võib osanik väljaostmisnõuet kasutada ähvardusena osanike erimeelsuste korral, et survestada teisi osanikke sobivate tingimuste andmiseks, sõltumata sellest, kas ühingu juhtimises on tegelikult rikutud tema õigusi. Halvimal juhul võib sunniviisiline väljaostmiskohustus viia ühingu makseraskustesse ja pankrotini, kahjustades nii töötajaid, kliente kui ka võlausaldajaid. Eesti äriseadustik läheneb sellele küsimusele vastupidiselt. Äriseadustiku § 167 lõike 1 kohaselt võib kohus osaühingu hagi alusel osaniku osaühingust välja arvata, kui osanik on oma kohustuse mõjuva põhjuseta olulisel määral täitmata jätnud või on muul viisil osaühingu huve oluliselt kahjustanud ega ole kohustust täitnud ega kahjustamist lõpetanud, vaatamata ka osaühingu kirjalikule hoiatusele. Selle alusel on</p>	
---	--

<p> äriühingu huvid kaitstud kohustusi rikkunud osaniku eest, ilma et äriühingut kohustataks teda välja ostma. Meie hinnangul võiks sama põhimõtte kehtida ka EU Inc. puhul, kus osanike vaidluste lahendamise aluseks peaks olema kohustusi rikkunud osaniku väljaarvamise võimalus, mitte ühingule pandav solidaarne väljaostmiskohustus. 7. </p> <p> Miinimumkapitali nõude puudumine Eelnõu artikli 62 lõike 1 kohaselt saab EU Inc. äriühingu asutada ilma miinimumkapitalita. Kuigi äriseadustik ei sätesta ka osaühingu puhul miinimumkapitali nõuet, näeb pankrotiseaduse § 29 lõige 91 ette osaniku vastutuse olukorras, kus äriühing on asutatud sissemakseid tegemata. Kaubanduskoja hinnangul on oluline, et Eestis tegutsevatele ettevõtjatele kehtiks sama regulatsioon. Kui miinimumkapitalita asutatud OÜ puhul kehtib pankrotiseaduse § 29 lõige 91, siis peab see kehtima ka EU Inc. äriühingu suhtes. Ettevõtlusvormide erinev kohtlemine ei ole selle teema osas meie hinnangul põhjendatud. Saame eelnõust selliselt aru, et eelnõu võimaldab Eestil viidatud pankrotiseaduse sätet kohaldada ka EU Inc. äriühingu osas. 8. </p> <p> Osade võõrandamise regulatsiooni täiendav analüüs Eelnõu artiklid 53 jj näevad ette, et EU Inc. äriühing registreerib osade omandiõiguse ülemineku ise, ilma väliste kontrollimehhanismideta. Leiame, et eelnõus toodud lahendus osade võõrandamiseks ilma välise kontrollita kiirendab protsessi ning vähendab halduskoormust, kuid hõlmab endas ka olulisi õiguslikke riske. EU Inc. äriühingu puhul võib osade võõrandamisel välise kontrolli mittekaasamine luua soodsa pinnase pettusteks ja omandiõiguse vaidlusteks. Lisaks jääb osade omandiõiguse ülemineku iseregistreerimise puhul ebaselgeks, milline organ on selleks kohustatud. Eelnõu viitab üldsõnaliselt „ühingule“, kuid selguse huvides tuleb täpsustada, et tegemist on juhatuse </p>	
--	--

<p>kohustusega. See loob kuritarvitamisrisi eelkõige osanike ja juhatuse vaheliste vaidluste korral. Kui investorid ei pea sellist registrit usaldusväärseks, võib see hoopis vähendada EU Inc. vormi kasutuselevõttu. Seetõttu vajab osade võõrandamise regulatsioon sellisel kujul täiendavat analüüsi, tagamaks, et riskid oleksid maandatud. 9. Vabatahtlik kiirlikvideerimise menetlus ja omanike vastutus Eelnõu artikkel 83 näeb ette vabatahtliku kiirlikvideerimise menetluse nendele EU Inc. äriühingutele, mis on lõpetanud majandustegevuse, millel puuduvad varad ja kohustused ning mille suhtes ei ole käimas haldus- ega kohtumenetlust. Artikli 83 lõike 2 kohaselt loetakse kohustuste puudumise tingimus täidetuks ka siis, kui äriühing esitab tõendid kõikide teadaolevate võlausaldajate nõusoleku kohta kiirlikvideerimise algatamiseks. Sama artikli lõige 3 sätestab, et juhtorgani liikmed vastutavad isiklikult ja solidaarselt võlausaldajate ees kahju eest, mis tuleneb valeandmete esitamisest või võlausaldajate nõusoleku võltsimisest. Kaubanduskoda toetab põhimõtet, et äriühingu lõpetamine võiks sellistes olukordades toimuda senisest lihtsamini ja kiiremini. Samas juhime tähelepanu, et eelnõus olev lahendus võib teatud juhtudel vähendada olulisel määral võlausaldajate kaitset. Eelnõu piirab isikulise vastutuse vaid juhtorgani liikmetega. See tähendab, et EU Inc. äriühingu omanikel puudub igasugune vastutus. See võib tekitada olukordi, kus omanikud kasutavad varatuid juhatuse liikmeid EU Inc. tegevuse lõpetamiseks ning jätavad osasid või kõiki võlausaldajaid tegevuse lõpetamisest teavitamata. Sellisel juhul saavad võlausaldajad esitada nõude juhtorgani liikme, kuid mitte omaniku vastu. Eesti äriseadustikus on samuti sätestatud võimalus vabatahtlikult äriühingut lõpetada kiirendatud ja lihtsustatud korras, kuid selle erisusega, et omanikul säilib vastutus. Selleks on osaühingu või</p>	
---	--

<p>aktsiaseltsi ühinemine füüsilise isiku varaga, mis on sätestatud äriseadustiku §-des 4271 jj. Selle menetluse puhul lähevad füüsilisele isikule üle kõik äriühingu õigused ja kohustused, mis tagab võlausaldajate kaitse, kuivõrd füüsilisest isikust omanik vastutab kohustuste täitmise eest ka pärast osaühingu kustutamist äriregistrist. Leiame, et võlausaldajate huvide tõhusaks kaitseks peaks EU Inc. äriühingute vabatahtliku kiirlikvideerimise menetluse korral vastutus laienema ka äriühingu omanikele, mitte ainult juhtorgani liikmetele. Lisaks tuleb eelnõud täiendavalt analüüsida, kas selles pakutud lahendus on piisav, et kaitsta võlausaldajate huvisid. 10. Maksejõuetuse erisused uuenduslikele idufirmadele Eelnõu artikli 88 kohaselt kohaldub lihtsustatud maksejõuetusmenetlus ainult neile EU Inc. äriühingutele, kes vastavad uuendusliku idufirma definitsioonile. Seejuures jääb siseriiklik õigus idufirmadele siiski paralleelselt kehtima. Artikli 89 alusel määravad liikmesriigid ise maksejõuetuse kriteeriumid, artikli 97 alusel peavad liikmesriigid looma vara realiseerimiseks vajalikud elektroonilised oksjoniplatvormid ning artikli 102 alusel sõltub EU Inc. äriühingu lõpetamine ja registrist kustutamine siseriiklikust õigusest. Kõikidele teistele EU Inc. äriühingutele kohalduks jätkuvalt siseriiklik maksejõuetusõigus, mis on liikmesriigiti erinev. Kui luua eelnõuga lihtsustatud maksejõuetusmenetlus, siis peaksid seda saama kasutada kõik EU Inc. äriühingud sõltumata sellest, kas nad vastavad uuendusliku idufirma definitsioonile või mitte. Me ei näe mõjuvat põhjust, miks peaks erisuse ette nägema üksnes idufirmadele. 11. Pankrotihalduri rolli välistamine maksejõuetusmenetluses Eelnõu artikli 90 lõike 2 kohaselt võib pankrotihalduri määramata jätta, kui maksejõuetu EU Inc. äriühing esitab tõendid ajakohase bilansi olemasolu kohta ja selle kohta, et on esitanud viimase nõutava aastaaruande</p>	
---	--

	<p>vastavatele riigiasutustele. Sellisel juhul viib äriühing menetlustoimingud, sh võlausaldajate ja nõuete nimekirja koostamise ning pankrotivara müügi, läbi ise. Leiame, et selline lähenemine on ohtlik ning vastuolus pankrotimenetluse põhiolomusega. Pankrotihalduri ülesanne ei piirdu vara jaotamisega. Ta selgitab välja ka võlausaldajate nõuded, haldab pankrotivara ning tuvastab maksejõuetuse tekkimise põhjused ja aja. Neid ülesandeid ei saa erapooletult täita maksejõuetu EU Inc. äriühing, kelle huvid võiva olla vastuolus võlausaldajate huvidega. Pankrotihalduri kaasamine on vajalik sõltumata sellest, kas äriühing on esitanud tõendid, et tal on ajakohane bilanss ja et ta on esitanud oma viimase nõutava aastaaruande asjaomastele riiklikele asutustele, või mitte. Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja kommentaare ja ettepanekuid arvesse võtta.</p> <p>EE47904190275 08.05.2026 16:49</p>	
Notarite Koda	<p>Meie hinnangul tuleks määruses puudutatud uue piiriülese ühinguliigi loomisel arvestada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud hoolsuskohustuse täitmisega seotud aspektidega. Eelnõu kohaselt peaks uut liiki ühingat saama asutada digitaalselt kuni 48 tunniga, alla 100 eurose kuluga ja ilma miinimumkapitalita. Asutamine on võimalik nii liikmesriigis oleva äriregistri kaudu kui ka uue, EL äriregistrite sidestamise süsteemi (BRIS) juurde loodava liidese kaudu. Samuti on sellistel ühingutel võimalus luua eri liiki aktsiaid, millega kaasneb erinev varaline või hääleõigus. Seoses eeltooduga tekib küsimus, kas notaritele kui RahaPTS-i kohaselt kohustatud isikutele on tagatud loodava uue ühinguliigi puhul samad võimalused ühingu kohta info saamiseks nagu seda on Eesti äriseadustiku alusel asutatud ja äriregistrisse kantud äriühingute puhul. Peame väga oluliseks, et ka EU Inc. liiki äriühingute puhul oleks tagatud andmete saamine nende liikmete</p>	<p>Võetud teadmiseks.</p> <p>Rahapesu ja muu pettuse riskid. Määrus reguleerib ühinguõiguslikke küsimusi, kõik rahapesu ja pettuse vastased reeglid, sh EL reeglid, kehtivad ka EU Inc.-ide suhtes.</p>

	(aktsionäride/osanike) ja tegelike kasusaajate kohta. Palume eeltoodud aspektidele eelnõu kohta seisukoha kujundamisel arvestada. EE47904190275 14.05.2026 21:12	
Eesti Advokat uur	<p>Sissejuhatus Täname, et küsisite meilt seisukohta Euroopa Liidu „EU Inc“ määruse eelnõu kohta (Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the 28th Regime Corporate Legal Framework – „EU Inc“ – COM(2026) 321). Alljärgnevalt esitame Eesti Advokatuuri äriõiguse komisjoni arvamuse. Äriõiguse komisjon toetab EU Inc ühinguvormi loomist ja määruse eesmärke. Nõustume Eesti riigi poolt varem avaldatud seisukohaga, et see aitaks ettevõtjatel ELi ühtsel turul paindlikumalt tegutseda. Eestis tegutsevatele ühingutele määrus tõenäoliselt olulist mõju ei avalda. Uus EU Inc ühinguvorm annab täiendava võimaluse eelkõige piiriüleselt laienevatele ning investeringuid kaasavatele ettevõtjatele (sh iduettevõtetele).</p> <p>Läbimõeldud regulatsiooni ja toimivate tehniliste lahenduste korral peaks see vähendama nii uut ühinguvormi kasutavate ettevõtjate kui ka ELi liikmesriikide halduskoormust. See omakorda võiks parandada ELi ettevõtjate konkurentsitingimusi võrreldes USA ja teiste majanduspiirkondadega. Samas tõenäoliselt ei ole määrus üksinda piisav meede soovitud eesmärkide lõplikuks saavutamiseks. Pigem on see samm õiges suunas – luua nn platvorm, millelt edasi minna ning järgmiste sammudega ELi-ülel tegutsemist lihtsustada. Järgmised etapid võiksid hõlmata piiriüleselt tegutsedes näiteks (a) erinevate andmete korduvisitamisest, (b) registreeringute korduvtegemistest ning (c) litsentside, tegevuslubade jms korduvtaotlemistest vabastamist (halduskoormuse vähendamist), tagades samal ajal piisava järelevalve ning puudutatud isikute õiguste kaitse. Arvamuse avaldamiseks antud lühike ajaraam ei võimaldanud meil</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Kohalduva õiguse määratlemisega seotud ebaselgus. Kohalduva õiguse küsimusi on määrukes püütud lahendada artiklis 4 (2): „Käesoleva määruse või põhikirjaga reguleerimata küsimusi reguleeritakse nende riigisisese õiguse sätetega, sealhulgas liidu õigust üle võtvate sätetega, mida kohaldatakse selle liikmesriigi asjaomaste riigisiseste õiguslike vormide suhtes, kus on „EU Inc.“-äriühingu registrijärgne asukoht (inglk registered office).“ Nimetatud pidepunkt („registrijärgne asukoht“) ei ole EL ühinguõiguses uus. Äriühingutele kohaldatav õigus ei ole EL-is jätkuvalt ühtlustatud ja jääb formaalselt liikmesriikide määrata; siiski nõuavad ELTL artiklid 49 ja 54, nagu Euroopa Kohtu praktikas (Centros, Überseering, Inspire Art, Polbud) tõlgendatud, teises liikmesriigis asutatud äriühingute vastastikust tunnustamist, piirates seeläbi tegeliku asukoha (real seat) kui kohalduva õiguse pidepunkti kasutamist. EU Inc. puhul jääb seega iga sellega seotud õigussuhte suhtes kohalduva õiguse küsimus riigisisese rahvusvahelise eraõiguse määratlema.</p> <p>EU Inc. regulatsioonist väljajäävate aspektide rõhutamine teavitustöös. Toetame. Kirjeldatud teavitustöö peaks hõlmama lisaks ka teisi aspekte, mis jäävad tegelikult EU Inc. määrusega ühtlustamata (vaidluste lahendamise erinev kord, erinev lepinguõigus, erinevad loamenetlused jne), kuid mida on välja toodud kui siseturu barjääre samuti.</p> <p>Väikeaktsionäri kaitsesäte artiklis 52. Väikeaktsionäride kaitsenorme leidub määrukes vähe, mistõttu leiame, et nimetatud sätet tuleks toetada. Samas teeme ettepaneku täiendada nõudega „võtta arvesse ettevõtja finantsvõimekust ja ülejäänud osanike huve“, vältimaks väikeaktsionäri eelnõus hetkel liialt tasakaalustamata väikeaktsionäri kaitset. Lisaks ei saa nimetatud sätte väljajätmise</p>

<p>kahjuks põhjalikku analüüsi teha. Alljärgnevalt esitame kiirel läbivaatusel täheldatu. 2. Seisukohad 2.1.Kohalduva õiguse ja kohtualluvuse problemaatika Ühe võimaliku suurima miinusena näeme tõenäolist teadmatust, arusaamatusi ja vaidlusi EU Inc kaudu tegutsemisel tekkivates elulistes olukordades, kus ei pruugi olla üheselt selge, (a) millise riigi õiguse alusel tuleb õigussuhte kohalduv õigus määrata, (b) millise riigi õigus kohaldamisele kuulub ning (c) milline on vaidluste korral kohtualluvus. Näiteks võib EU Inc olla registreeritud ühes liikmesriigis, tegutseda teises ning palgata töötaja distantstilt tööle hoopis kolmandasse liikmesriiki. Olukord muutub veelgi keerukamaks, kui see töötaja põhjustab tööülesandeid täites näiteks kahju tarbijast kliendile, kes asub omakorda neljandas liikmesriigis, jms. Samas on EU Inc täiendav ühinguvormi võimalus, mille kasutamine ei ole kohustuslik, ning piiriülese tegevusega kaasnevad kohalduva õiguse ja kohtualluvuse küsimused teatud ulatuses paratamatult. 2.2.Maksuõiguslike aspektide problemaatika Sarnane ebaselgus tekib tõenäoliselt ka maksuõiguslikes küsimustes (millistes riikides tuleb täita registreerimis- ja deklareerimiskohustusi ning tasuda või kinni pidada makse). Nendele riskikohtadele ja võimalikele keerukustele tasuks ettevõtjate tähelepanu varakult juhtida, et suunata nende ootused reaalsusele vastavaks ning võimaldada neil nii kohalduva õiguse kui maksuõiguse teemad enne uue ühinguvormi kasutuselevõttu (lähtuvalt tegutsemisplaanidest ja ärimudelitest) läbi mõelda. Kui määruse tutvustamisel rõhutada ainult asutamise ja tegutsemise lihtsust ja mugavust, võivad ettevõtjad hiljem sattuda olukorda, kus rakendub nt topeltmaksustamine või pannakse teadmatusest toime õigusrikkumisi. Seetõttu on vastav teavitustöö (sh näidiskaasused) ELi ühingute konkurentsitingimuste parandamisel</p>	<p>tasakaalustamiseks välja pakkuda osanike/aktsionäride ühingust väljaarvamise reegleid, mõeldav on määruse täiendamise ettepanek ka nimetatud teemal.</p> <p>Aktsionäri teabeõiguse ja erikontrolli reeglite täpsustamise vajadus. Teabeõiguse andmise kohustuse täpsustamine juhatuse rolliga ja erikontrolli käivitumine ka juhul, kui selle juhatuse või juhatuse liikme tegevus nõuab erikontrolli on Eesti seisukohtades välja toodud.</p> <p>EL majanduskeskkonna valmisolek usaldada EU Inc. juhatust aktsiaraamatu pidajana ja EU Inc. usaldusväärsus seeläbi laiemalt ning kiirkorras likvideerimise regulatsiooni problemaatilisus. Eesti seisukohas on väljendatud kahtlusi EL pädevuses reguleerida omandistruktuure määruse eelnõus väljendatud kujul, arvestades ELTL artiklit 345 (liikmeriigi õigus kujundada omandiõiguse reegleid iseseisvalt). Justiits- ja Digiministeerium jagab Advokatuuri muret seoses EU Inc. regulatsiooni ja seeläbi EU Inc. kui ühinguvormi atraktiivsusega olukorras, kus võlausaldajate ja kolmandate isikute kaitse määr ei ole ilmselt siiski piisav (nii digitaalse aktsiaraamatu üksnes juhatusele usaldamise küsimuses kui ka kiirlikvideerimisega seotud kaitsemeetmete piisavuse osas). Teeme ettepaneku jätta need küsimused riigisisese õiguse määratlada.</p> <p>Artikkel 45 (2) juhatuse huvide konflikti regulatsioon ei ole tasakaalus (kui juhatuse liige on ka ühingu osanike hulgas ülekaalus). Eesti teeb ettepaneku täpsustada sätet selliselt: „Juhatuse liige ei või osaleda otsuse tegemisel küsimuses, milles tal esineb huvide konflikt, välja arvatud juhul, kui osanike koosolek või nõukogu (kui see on olemas) on andnud heakskiidu juhatuse liikme osalemiseks ning on rakendatud abinõud, mis välistavad juhatuse liikme isikliku huvi mõju sellise heakskiidu andmisele, eelkõige selliselt, et juhatuse liige ei osale heakskiitva otsuse tegemisel, hoidub hääletamisest ning ei mõjuta selle otsuse sisu, ning heakskiidu annavad üksnes isikud, kellel huvide konflikti ei esine.“. Nii on välistatud, et heakskiitev otsus oleks omakorda huvide konflikti situatsioonis tehtud.</p>
--	--

<p>oluline; vastasel korral võib mõju olla vastupidine (mh suurem asjaajamiskoormus ja suuremad õigusabikulud või siis ettevaatlikkusest tulenevatel kaalutlustel EU Inc vormi kasutamisest hoidumine). 2.3.Äriõiguse komisjon ei toeta osaniku/aktsionäri väljaostmise kohustuse regulatsiooni Määruse eelnõu artiklis 52 on sätestatud, et osanikul/aktsionäril on teda kahjustava ühingu juhtimise korral õigus nõuda, et ühing ja teised osanikud/aktsionärid ostaksid tema osaluse välja. Vajadusel saab nõude esitada kohtusse, kes määrab turuhinnale vastava ostuhinna. Selle tasumise eest vastutavad EU Inc ja teised osanikud/aktsionärid solidaarselt. Arvestades praegust ülemaailmset majanduslikku ebakindlust, on äriõiguse komisjonil kahtlus, et sellist regulatsiooni võidakse liialt kergekäeliselt kuritarvitada (mh osanike/aktsionäride erimeelsuste korral, sh sobivate tingimuste saavutamiseks tehtavate ähvarduste kaudu). See võib panna toimivatele ühingutele ülejõukäiva finantskoormuse, tuua kaasa makseraskusi ja sanktsioone (nt viivised, leppetrahvid, kahjuhüvitised jms) ning halvimal juhul viia tegevuse seiskumise või lõpetamiseni, sh pankrotini. Sellest tulenevad omakorda riskid ühingu koostööpartneritele, klientidele, töötajatele ja teistele sidusrühmadele. Ka oleme me skeptilised küsimuses, kas kohtutel on olemas kompetents sellistes olukordades turuhinna kindlaks määramiseks. Seepärast näeb äriõiguse komisjon praeguses sõnastuses ohtu majanduslikule kindlustundele ja EU Inc ühingu jätkusuutlikule toimimisele. Eelkirjeldatud riske ei kaasneks nn vastupidise regulatsiooni puhul. Erinevalt väljaostmise nõudeõigusest võiks hoopis ülejäänud osanikele/aktsionäridele anda õiguse kohustusi rikkunud osanik/aktsionär ühingust välja arvata (Eesti äriseadustiku regulatsioon). 2.4.Osaniku õiguste regulatsioon vajab täpsustamist Määruse eelnõu artiklis 56 on</p>	<p>Juhtorganite vastutuse ühtlustamine EL-s. Justiits- ja Digiministeerium nõustub Advokatuuri tõdemusega, et eelnõu menetlemise ajaraam ei võimaldaks mõistliku kõiki rahuldava tulemuseni selles küsimuses jõuda.</p> <p>EU Inc. asutamise kulu (100 eurot) õigustatus. Justiits- ja Digiministeerium nõustub ja teeb ettepaneku suurendada ettenähtud lubatavat kulu, mis oleks ühelt poolt kaitsemeede kergekäeliste asutamiste vastu, teisalt oleks rohkem vastavuses registrite ja riikide laiemalt kuludega sellise menetluse puhul.</p> <p>Tähtajaline EU Inc. Justiits- ja Digiministeerium arvates saab toetada sätte sisaldumist määruses, kui seda täiendatakse põhimõttega, et tegemist on lihtsustusega sellest aspektist, et ühing ei pea vastu võtma ühingu lõpetamise otsust, vaid tähtpäeva saabumisel käivitub tavapärane vabatahtliku likvideerimise menetlus, mis peab hõlmama kõiki tavapäraseid ühingu likvideerimise aspekte. Kindlasti ei toeta Eesti EU Inc. tähtaegsena asutamise lubamist, kui sellega kaasneks ühingu registrist kustutamine lihtsustatumalt kui tavapärane likvideerimismenetlus. Eesti teeb ettepaneku määrust täiendada vastava täpsustusega. Ärinime broneerimise regulatsioon on kahtlemata samuti tarvilik asutamise lihtsustamiseks üle EL, aga käesoleval hetkel leiame, et määruse täiendamine uute sätetega ei ole mõistlik (broneerimismenetluse täiendavad kulud on näiteks mõjuhinnangus käsitlemata), ent seda võiks kaaluda tulevikus aset leidvate BRIS arenduste ühe lisavõimalusena (vt art 34). Ärinime puudulik regulatsioon ja BRIS usaldusväärsus praktikas pärast määruse jõustumist. Justiits- ja Digiministeerium nõustub väljatoodud täpsustuste määruse eelnõusse lisamist (piirangud riiginime ja KOV nime kasutamisele, samuti tuleks JDM hinnangul lisada ärinime materiaalõiguslikesse piirangutesse ka viited kaubamärgikaitsele). BRIS süsteemi kasutatavus ärinime kontrollimisel – seda muret on väljendanud paljud liikmesriigid, KOM on kinnitanud, et kõik saab olema teostatav reaalajas. JDM paneb ette täiendada määrust reeglitega juhaks, kui</p>
---	--

<p>mh reguleeritud osanike/aktsionäride teabe saamise ja erikontrolli taotlemise õigused. Kuivõrd eelnõu kohaselt on teabe andmiseks ja teabega tutvumise võimaldamiseks kohustatud isikuks EU Inc, jääb ebaselgeks, milline organ peab kohustust täitma. Tõenäoliselt on selleks ühingu juhatus; arusaamatuste vältimiseks oleks mõistlik see tekstis selgesõnaliselt välja tuua. Erikontrolli saab eelnõu kohaselt nõuda juhul, kui ühing on toime pannud rikkumise või on kahtlus, et ühing on rikkumise toime pannud. Selline sõnastus on põhjendamatult piirav, sest mitte kõik juhatuse liikmete toime pandud rikkumised ei ole juriidiliselt automaatselt ühingu rikkumised. Erikontroll peaks olema võimalik ka olukorras, kus rikkujaks või võimalikuks rikkujaks on juhatuse liige või liikmed (nt olles omanud ühingu vara, teinud huvide konflikti olukorras ühingule kahjuliku tehingu jms).</p> <p>2.5.Osade võõrandamise ja ühingu kiirkorras likvideerimise regulatsioon vajab täiendavat analüüsi Põhjalikku analüüsi vajab ka regulatsiooni osa, mille kohaselt registreerib osade/aktsiate omandiõiguse ülemineku EU Inc ise. Kui selline lahendus säilib, tuleks täpsustada, et kohustatud organ on juhatus (mitte üldsõnaliselt „ühing”). Enne seda peaks aga kindlasti analüüsima, kas liikmesriikide majanduskeskkonnad on selliseks usalduseks piisavalt valmis. Vastasel korral loob määrus lihtsa võimaluse kuritarvitusteks, eriti juhatuse liikmete ja/või osanike/aktsionäride erimeelsuste ja vaidluste korral. See võib omakorda viia olukorrani, kus vaatamata liikmesriikide pingutustele määruse vastuvõtmisel ei pruugi ettevõtjad EU Inc võimalusi kasutusele võtta (nt kui potentsiaalsed investorid ei pea sellist osade/aktsiate registrit piisavalt usaldusväärseks). Sarnast analüüsi vajab ka ühingu kiirkorras likvideerimise regulatsioon – kas EL majanduskeskkond on selleks valmis või avaks see liigselt tee kuritarvitustele, mis lõpptulemusena</p>	<p>BRIS täiel määral EU Inc. asutamist ootamatult menetluse käigus toetada ei saa.</p>
---	--

<p>hoopis kahjustaks ELi liikmesriikide konkurentsivõimet. 2.6.Juhatuse huvide konfliktis tegutsemise regulatsioon vajab täiendavat analüüsi Määruse eelnõu artikkel 45 punkti 2 kohaselt võib üldkoosoleku otsuse või põhikirjaga lubada juhatuse liikmetel osaleda otsuste vastuvõtmisel, kus nende isiklikud huvid on ühingu huvidega vastuolus (huvide konflikti olukorras tegutseda). Selline lahendus ei pruugi olla õnnestunud olukordades, kus mitme juhatuse liikmega ühingus on ühel juhatuse liikmel üldkoosolekus enamus (üldkoosoleku üle võim). 2.7.Juhtorganite vastutuse regulatsioon võib vajada täiendamist Juhtorganite vastutuse regulatsioon on üsna lühike, jättes valdava osa liikmesriikide otsustada. Äriõiguse komisjon soovib analüüsida, kas see on valdkond, mille osas oleks mõistlik liikmesriikide regulatsiooni ühtlustada. Pikemas plaanis tundub see mõistlik, kuid kui määruse vastuvõtmisega soovitakse kiiresti edasi liikuda, mõistame, et sellises teemas ei pruugi õnnestuda liikmesriikidel kiirelt ühist meelt leida. Eeldatavasti on see valdkond, kus on liikmesriigiti erinev nii õiguslik regulatsioon kui ka kohtupraktika (nt nõuete esitamise tähtajad, tõendamiskoormised, võlausaldajate ja osanike/aktsionäride otsenõuete esitamise võimalused jms). 2.8.Asutamiskulu maksimaalse suurusena kehtestatud 100 eurot ei pruugi olla põhjendatud Määruse kohaselt ei tohi ELi platvormi kaudu asutamisel asutamiskulud ületada 100 eurot. Eesti äriregistrisse OÜ, AS-i ja filiaali kandmisel on praegune riigilõiv 200 eurot ning kiirkorras asutamisel 265 eurot, mis on märkimisväärselt kõrgem. Seega eeldaks määruse praegusel kujul vastuvõtmine Eestilt senisest madalama riigilõivu kehtestamist. Soovitame kaaluda, kas tänapäeval on ühingu asutamisel niivõrd väike kulu (100 eurot) õigustatud. Tõenäoliselt ei piiraks tegutsemisvabadust ka sellest paar korda kõrgem kulu, mis</p>	
---	--

<p>vähendaks liiga kergekäelist ühingute asutamist. Vastasel korral võivad kergekäeliselt asutatud ühinged jääda registrisse nn rippuma ning tekitada hiljem riikidele täiendavat halduskoormust nende registrist kustutamisel. 2.9. Tähtajalisena asutamise võimalus ei pruugi olla õigustatud Arvestades mh: (a) kui kiiresti on viimasel ajal kasvanud piiriüleste kelmuste (sh krüpto- jm internetikelmused) arv ja nendega tekitatud kahjud, (b) kui keeruliseks on läinud rahapesujuhtumite avastamine ja tõestamine (skeemid muutuvad järjest keerulisemaks ja rahakeerutamise nn ketid pikemaks) ning (c) kui mugav oleks tähtajaliste ühingute kaudu ka teistel pahatahtlikel ja kuritegelikel isikutel toimetada nn projektipõhiselt (kus asutatakse tähtajaline ühing selleks, et teadlikult selle kohustused täitmata jätta ning siis ühing hüljata), vajaks tähtajalisena asutamise võimalus äriõiguse komisjoni hinnangul täiendavat analüüsi. Meie hinnangul võib tähtajalisena asutamise võimalus soodustada majanduskuritegevust. Samas ei ole piiriüleselt laienevatel ettevõtjatel üldjuhul tegemist tähtajalise, projektipõhise äritegevusega; vastupidi, eesmärk on laieneda ja kasvada ning tegeleda jätkuva majandustegevusega (mh väljumise eesmärgil äri arendades). Seetõttu ei näe me tähtajalisena asutamise võimaluse väljajätmisel olulisi negatiivseid mõjusid. 2.10. Asutamisel kohalduvad nimenõuded vajavad täiendamist Määruse eelnõu kohaselt ei tohi EU Inc asutamisel kasutada nime, mis ei ole piisavalt eristatav mõnest muust EU Inc ühingu nimest (kõigis liikmesriikides) ega BRIS-süsteemis registreeritud teiste ühingute nimedest. Kuivõrd määruse vastuvõtmine on planeeritud juba 2026. aastasse ning kõigi liikmesriikide äriregistrite andmed ei ole tänaseks BRIS-süsteemi jõudnud (andmete lisamine toimub etapiviisiliselt), ei pruugi määruse jõustumise ajaks olla kõigi liikmesriikide äriregistrite andmed veel BRISis kättesaadavad. Lisaks võiks</p>	
---	--

	<p>kaaluda eelnõu täiendamist selliselt, et EU Inc ärinimes piiratakse ka riikide (vähemalt nende riikide, kus ei asu EU Inc registered office) ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste nimede kasutamist. See aitaks praeguses kelmusterohkes majanduskeskkonnas vähendada pahatahtlikke kuritarvitusi (nt vältida eksliku mulje tekitamist, justkui oleks tegemist riigiasutusega, sh järelevalveasutusega). Sarnased piirangud on nt Eesti äriseadustikus olemas, kuid ei pruugi kehtida kõigis liikmesriikides. Kaaluda tasuks ka ärinime broneerimise võimaluse lisamist, mis annaks suuremates tehingutes EU Inc ühinguvormi kasutamisel osapooltele täiendava kindlustunde. 2.11. Tehnilised ja ajalised rakendusriskid Määruse eelnõu eeldab nii BRISi edasiarendust kui ka liikmesriikide poolt kasutatavate registrite tehniliste lahenduste arendamist. Näiteks peavad kõigi liikmesriikide äriregistrite andmed jõudma BRISi, BRISile luuakse kaubamärgiregistrite liides ning liikmesriigid peavad suutma ellu viia määruses ette nähtud tehnilised lahendused (mh tagada, et EU Inc asutamise raames saaks ühing samaaegselt ka maksukohuslase ja käibemaksukohuslase numbri, jms). See tähendab rakendusriske nii IT-lahenduste toimimise, ajakava kui ka täiendavate kulude osas. Samas aitaks BRIS-sarnane süsteem, mis hõlmab kõigi liikmesriikide äriregistrite andmeid, tulevikus eeldatavasti vähendada nii ettevõtjate kui ka riikide halduskoormust, ennetada ja võidelda rahapesu kuritegude vastu jms. Seega riske vältida ei saa, kuid neid tasub määruse kehtestamisel arvesse võtta ning vajadusel ka avalikult kommunikeerida. Võttes arvesse liikmesriikide arvu, võib eeldada, et esialgsetes plaanides tekib tõenäoliselt viivitusi ja takistusi. EE47904190275 11.05.2026 16:56</p>	
Eesti Väike-	<p>EU Inc. määruse eelnõust Justiits- ja Digiministeerium on töötamas välja Eesti</p>	<p>Arvestatud osaliselt. EU Inc. määrus kui ebapiisav algatus,</p>

ja Keskmis te Ettevõtja te Assotsiat sioon	<p>seisukohti uue Euroopa Liidu EU Inc. määruse eelnõu kohta (Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the 28th Regime Corporate Legal Framework – „EU Inc“ – COM(2026) 321). Esitasite eelnõu arvamuse avaldamiseks ka Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioonile (EVEA). Alljärgnevalt juhime tähelepanu mõnede eelnõuga seotud asjaoludele. 1. Uue äriühingu liigi loomise vajadus Hetke majanduslikus ja poliitilises olukorras peab EL keskenduma konkurentsivõime taastamisele, vähendades mahajäämust innovatsioonis võrreldes teiste piirkondadega ja tõstma tootlikkust, et suurendada majanduskasvu. EVEA nõustub sellega, et nimetatud eesmärgi saavutamiseks on vaja ka ennustatavat õiguslikku raamistikku. Ühinguõiguse reeglid on selle õigusliku raamistiku jaoks olulised ja aitavad luua majanduslikku keskkonda ning soodustada investeringute tegemist. Ühinguõiguse reegleid ei tasu aga üle tähtsustada. Need on lihtsalt üks osa õiguskeskonnast võlaõiguse, tööõiguse, intellektuaalse- ja tööstusomandi, pankrotiõiguse, maksuõiguse jt hulgas. Ainult ühinguõiguse reegleid ühtlustades ja kaasajastades ei ole EVEA hinnangul võimalik eelpoolnimetatud eesmäärke saavutada. Ei tasu ära unustada, et kehtiva EL õiguse alusel on võimalik asutada Euroopa äriühing (tuntakse ka ladinakeelse nimetuse Societas Europaea ehk SE järgi). See allub ühtsele õigusraamistikule ning võib tegutseda kogu ELi piires ühe ja sama juriidilise isikuna. 2001. aastal võttis EL pärast ligikaudu 30 aastat kestnud läbirääkimisi vastu määruse Euroopa äriühingu põhikirja kohta ning sellega seotud direktiivi töötajate osaluse kohta Euroopa äriühingutes. Need õigusaktid jõustusid 2004. aastal. Nende eesmärk on vähendada äriühingute halduskulusid, pakkuda neile ELi-sisese piiriülese tegevuse jaoks sobivat õigusraamistikku</p>	<p>saavutamaks siseturu suurema ühtlustamise eesmärgi. Justiits- ja Digiministeerium nõustub, et tegelikult on märksa rohkem valdkondi, mis vajaksid EL tasemel ühtlustamist, ületamaks siseturul praegu olevaid barjääre. Samas on Euroopa Komisjon andnud märku, et tegemist on n-ö esimese sammuga ja 28. režiim hõlmab endast tulevikus enamaid algatusi, kui hetkel väljapakutud EU Inc. määrus.</p> <p>Societas Europaea (SE) EL määruse uuendamine EU Inc. määruse asemel. Kuigi kahtlemata oleks mõistlik kohendada olemasolevaid regulatsioone selliselt, et need vastaks rohkem tänapäeva ettevõtluse vajadusele, on olnud ilmselt mõistlikum kujundada täiesti uus tänapäevane regulatsioon SE regulatsiooni uuendamise asemel. SE kui ühinguvorm ei ole kuigi populaarseks kogu EL-s osutunud ning seetõttu on KOM otsustanud pakkuda välja uue määruse eelnõu teksti. Nimetatud valikuid on KOM selgitanud (küll ülimalt põgusalt) ka eelnõu mõjuhinnangus (vt lk 14).</p> <p>EU Inc. asutamise tingimuste ebaselgus ja ühingu liigile viitava täiendi kasutamine ärinimes. EU Inc. puhul eeldatakse, et tegemist on täiesti uue ühinguvormiga ning selle asutamise, tegutsemise ja lõpetamise tingimusi püütakse määrusega ammendavalt reguleerida, mistõttu loodetakse, et tegemist on siiski sarnase ühinguga erinevates LR-des. EU Inc. näol on tegemist uue ühinguviisi – see on n-ö hübriidvorm Eestis tuntud aktsiaseltsist ja osaühingust ning seetõttu ei ole võimalik selle puhul kehtestada reeglit, et tuleb näidata ka ühingu liik – ühingu liik ongi „EU Inc.“.</p> <p>EU Inc.-i reguleerimine peamiselt määruse ja põhikirjaga vs liikmesriigi õigus, AS sarnane kapitalinõue. Ka teised LR on esile tõstnud artiklis 4 (1) EVEA poolt esile toodud reegli problemaatilisuse. Sätet tuleks muuta ja täiendada siiski ka täpsema viitega LR õigusele, vastasel korral tõesti võib juba lõike 1 tõlgendamine viia selleni, et LR õigus justkui oleks hierarhiliselt põhikirjast alamal astmel. Kuna EU Inc. on plaanitud olema n-ö hübriidvorm, siis miinimumkapitali puudumine</p>
--	---	---

<p>ning vältida 27 erinevast õigussüsteemist tulenevaid juriidilisi ja praktilisi piiranguid. Uue määruse eelnõu puhul tekib küsimus, et mille poolest see regulatsioon põhimõtteliselt erineb olemasolevast. Näiteks digitaalne asutamine ja asjaajamine, märgitud kapitali nõude puudumine, EL äriregistrite sidestamise süsteemi kasutamine, ühingu põhikirja tüüptingimuste kehtestamine ning andmete ühekordse esitamise põhimõtte ei tee uut äriühingu liiki unikaalseks. Sellised reeglid on võimalik kasutusele võtta ka olemasoleva Euroopa äriühingu regulatsiooni muutmisel. Seega puudub EÜVA arvates vajadus uue EL äriühingu liigi järele. Pealegi vähendavad sarnased ja teatud määral konkureerivad regulatsioonid õigusselgust. Ka idufirmad ja kasvuettevõtted ei vaja erinevat ühinguõiguse regulatsiooni. Erandina võiks kaaluda nende suhtes teatud maksujõuetuse erireeglite kehtestamist väljaspool ühinguõigust. 2. Ühingu juriidiline vorm Euroopa Äriühingu puhul on üheselt selge, et kehtiva määruse kohaselt käsitletakse SED igas liikmesriigis nii, nagu oleks see oma registrijärgse asukoha liikmesriigi õiguse kohaselt asutatud aktsiaselts. EU Inc. võib aga asutada igas liikmesriigis kehtivates erinevates juriidilistes vormides, mis vastavad eelnõus toodud üldistele tingimustele. Kas see on sobilik kaalutlusõigus ja õigusselgus, mida EL tasandi äriühingu regulatsioonilt peaks ootama. Veel on oluline, et äriseadustiku kohaselt peab ühingu ärinimi lisaks täiendile „EU Inc.“ sisaldama ka vastavat täiendit või selle lühendit, mis viitab äriühingu liigile. 3. Ühingu kohalduv õigus EU Inc ühingu hakkab reguleerima eelnõuks olev määrus ja põhikiri, mille sätted on kooskõlas nimetatud määrusega. Küsimustes, mis ei ole reguleeritud määrusega või põhikirjaga, tuleb järgida liikmesriigi õigust vastava äriühingu liigi kohta. Ei tundu olevat mõistlik lähenemine, et teatud küsimustes võib äriühingu põhikiri olla ülimuslik võrreldes</p>	<p>on valitud LR-des (ka Eestis) levinud analoogsete OÜ tüüpi ühingute regulatsioonidest lähtuvalt. Eelduslikult peaksid muud reeglid määrukses miinimumkapitali nõude puudumist tasakaalustama (väljamaksete tegemise piirangud, juhatuse vastutus jne).</p> <p>48 tunnise kiirmenetluse ebavajalikkus, kergekäeline asutamine. Nimetatud lahendust on ettevõtjad soovinud ja tüüpõhikirjad peaksidki aitama kergekäeliste valikute tegemist piirama, samuti võimaldavad tüüpõhikirjad paindlikumalt läbi mõelda asutajate tegelikud vajadused asutamisel. Samas on ettevõtjad õigustatult rõhutanud, et tüüpõhikirjad peavad olema välja töötatud koostöös ettevõtjate esindajatega, et need vastaksid asutajate vajadustele kõige enam. Samas peavad määrukses säilima erinevad kaitsemeetmed, tagamaks nii aktsionäride, võlausaldajate ja kolmandate isikute piisava kaitse.</p> <p>Kiirlikvideerimise regulatsioon vastuoluline. Justiits- ja Digiministeerium nõustub väljatoodud kitsaskohtadega ning meie hinnangul vajavad reeglid määruse eelnõus muutmist. Leiame, et eelnõus väljapakutud lahendus ei garanteeri piisavalt kuritarvituste välditavust. Lisaks on Eestis siiski võimalik juriidilisi isikuid registrist kustutada üksnes juhul, kui need ei osale käimasolevas kohtumenetluses, täitemenetluses ja kui neil ei ole avalikes registrites nähtavat vara. Nimetatud lahendust määruse eelnõust ei leia. Seetõttu teeme ettepaneku täiendada määruse eelnõu osanike vastutusega, samas, kui eelnõusse ei lisata varade kontrollimise kohustust, jääb meie hinnangul määrukses kaitsemeetmeid juriidilise isiku vabatahtliku likvideerimise ja registrist kustutamise jaoks liialt väheseks, et seda toetada.</p> <p>Maksejõuetusemenetlus, võrdne kohtlemine ja võimalikud kuritarvitused. Justiits- ja Digiministeerium teeb ettepaneku jätta määruse eelnõust peatükk X (lihtsustatud maksejõuetusmenetlus n-ö iduühingutele) välja, sest see ei taga piisavalt võlausaldajate jt huvitatud isikute huve ning kohalduma peaks riigisisene õigus.</p>
--	---

<p>siseriikliku õigusega. Samuti on segadust tekitav ja õiguslikult ebaloogiline, et näiteks Eestis aktsiaseltsina asutatud EU Inc. suhtes ei kehti aktsiakapitali nõue. Eesti aktsiaseltside aktsiakapital peab äriseadustiku kohaselt olema vähemalt 25 000 eurot. 4. Ühingu asutamise eelnev kontroll Määruse eelnõu kohaselt ühingu asutamisel EL keskse portaali kaudu tuleb eelnev kontroll teostada 5 tööpäeva jooksul. See tundub olevat realistlik ja mõistlik tähtaeg. Arusaamatuks aga jääb, millist väärtust kannab eelnõus sätestatud nõue, et ühingu asutamisel keskse portaali kaudu kasutades põhikirja tüüptingimusi, tuleb eelnev kontroll teostada 48 tunni jooksul. Näiteks, kui kasvuettevõttel kulub nädalaid, kuid või isegi aastaid, et investoritelt vajalikku rahastust saada, miks on vaja suunata EU Inc. asutama standardpõhikirja kasutades, mis toob kaasa ainult mõne päeva ajavõitu. Ehk oleks just mõistlik suunata asutajaid rahulikult läbi mõtlema ühingu juhtimise reegleid, osanike ja sealhulgas vähemusosanike kaitseklausleid ning muid ühingu tõhusaks toimimiseks või lisakapitali kaasamiseks või vaenulike ülevõtmispakkumiste tõrjumiseks vajalikke reegleid ühingu põhikirjas. 5. Ühingu kiire likvideerimine Eelnõus ei ole kiire likvideerimise regulatsioon üles ehitatud loogiliselt. Kõigepealt on seatud üheks tingimuseks, et ühingul ei tohi olla kohustusi. Siis on sätestatud, et kui on kohustused, siis peavad kõik võlausaldajad olema nõus kiire menetlusega. Ja lõpuks võivad võlausaldajad ikkagi nõuda tavalist likvideerimismenetlust. 6. Ühingu maksujõuetus Eelnõus on sätestatud innovaatiliste idufirmade maksujõuetuse korral lihtsustatud lõpetamise menetlusreeglid. Probleem on selles, et äriõiguses või ühinguõiguses ei reguleerita maksujõuetuse küsimusi. Selleks otstarbeks on pankrotiõigus. Samuti seisneb probleem selles, et äriühingu liik ja eriti veel selle alaliik ei saa olla põhjuseks</p>	<p>Oluline, et eelnõus säiliks notariaalse vormi nõude keeld (art 59(5), art 67(6)). Vorminõue kui olulist aja- ja ressursikulu kujutav lisanõue on kahtlemata üheks barjääriks, mis takistab osalustega seotud tehingute tegemist kogu EL-s. Samas on ilmselt realistlik oletus, et suuremad riigid panevad ette näha ette mingisugused lisanõuded, tasakaalustamaks tehingute täielikust vormivabadusest tulenevaid riske. Notariaalne vorm ei ole üksnes formaalsus, selle kaudu hoolitsetakse, et tehingute osapooled on nõustatud ning teadlikud tehingute tagajärgedest. Läbirääkimiste konstruktiivse vaimu huvides ei ole mõistlik mitte pakkuda välja kompromisslahendusi, mis võimaldaks siiski määruse vastu võtta. Seetõttu paneb Eesti ette näha ette Eesti õiguses sarnase süsteem – teatud kapitali sissemaksega ühingud võivad põhikirjas loobuda notariaalse vormi nõudest osaluse võõrandamisel. Nimetatud süsteem on ühelt poolt paindlik, teiselt poolt mõjub lävendina, mis võimaldab üksnes n-ö suurema võimekusega ühingute puhul vorminõude puudumisest tulenevaid riske kanda.</p> <p>Artikli 55 täiendamine (standardsete investorikaitse mehhanismide määratlemine, asutajate osaluse „revestimise“ õigus), art 57 hääletusreeglite täiendamine. Justiits- ja Digiministeerium teeb ettepaneku neid küsimusi reguleerida rakendusaktides, mis on paindlikumad ning võimaldavad asutamisel kõiki viidatud küsimusi põhikirjas täpsustada.</p> <p>SAFE ja CLA EL tasandil reguleerimise toetamine (Art 68). Justiits- ja Digiministeerium toetab.</p> <p>Art 79 (tulu tekkimise hetke määratlus maksuõiguslikust vaatest osalusoptsioonide puhul) toetamine, täiendamise vajadus. Määruses sisalduvad osalusoptsiooni maksustamise hetke määratlevad sätted ei kuulu EU Inc. määrusesse, sest otsesete maksuste ühtlustamine nõuab teist õiguslikku alust ja instrumenti (ELTL art 115, ühehäälsus, direktiiv). Justiits- ja Digiministeeriumil puudub pädevus selle teema üle otsustada, mistõttu tuleb kommentaariga nõustuda ja Eesti seisukohta tuleb lisada ettepanek artikli 79 määruse eelnõust väljajätmiseks. Nimetatud seisukohal</p>
---	--

<p>maksujõuetuse erinevaks reguleerimiseks. See viib võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumiseni. Kui on vaja teatud riskitasemega majandustegevuse puhul kehtestada erinevad nõuded teatud äriühingute maksejõuetuse korral pankrotimenetlusele, siis tuleks seda teha lähtudes sisulistest kriteeriumitest. Innovaatilise idufirma legaaldefinitsioonist ei pruugi siin piisata. Pankrotimenetluse lihtsustamiseks ja selle läbiviimise aja lühendamiseks on võlausaldajate jaoks vaja täpsemalt defineerida kõrge risk, mille realiseerumise korral on neil maksejõuetuse erireeglite tõttu suurenenud oht ilma jääda investeeritud vahenditest ja kehtestada reeglid, mida saab kasutada sellist riski kandvate äriühingute tuvastamiseks, kelle suhtes neid erireegleid kohaldatakse. EE47904190275 11.05.2026 16:58</p>	<p>on ka suur osa LR-e. Justiits- ja Digiministeerium mõistab kõiki kaalutlusi, mis julgustavad nimetatud sätteid toetama, samas ei ole õiguslikult kõnealune määrus sobiv maksuõiguse küsimuste ühtlustamiseks – valitud õiguslik alus ELTL-st ei ole maksuõiguse ühtlustamiseks õige. Samuti ei toeta ja ei ole ka varasemalt Eesti toetanud selliselt reeglite ühtlustamist (vt Rahandusministeeriumi kommentaare). Tuleb arvestada ka asjaoluga, et Eesti soodne maksusüsteem ei ole kõigi EL liikmesriikide arvates toetamist väärt ning kokkuleppele jõudmine selles küsimuses ei ole realistlik.</p> <p>Digitaalse asutamise ja tegutsemise toetamine (art 13, 16, 27, 47, 48). Justiits- ja Digiministeerium nõustub.</p> <p>Lihtsustatud maksejõuetusmenetlus. Eesti palub selle peatüki (X) eelnõust välja jätta (vt kommentaare varasemas tekstis).</p> <p>Diskrimineerimiskeelu toetamine. Ka Justiits- ja Digiministeerium toetab, nimetatu on ka määruse üks tuumikpõhimõtteid, mis peaks laiemalt rahastusele ligipääsu asutajate jaoks paremaks muutma.</p> <p>Art 69 (2) eelisõiguse tähtaja pikendamine 21 päevani. Justiits- ja Digiministeerium teeb vastava ettepaneku eelnõu läbirääkimistel.</p> <p>Art 52 (väikeaktsionäri väljaostmise nõue) täiendada nõudega „võtta arvesse ettevõtja finantsvõimekust ja ülejäänud osanike huve“, vältimaks väikeaktsionäri eelnõus hetkel liialt tasakaalustamata väikeaktsionäri kaitset. Justiits- ja Digiministeerium leiab, et see on mõistlik ettepanek, teeme ettepaneku läbirääkimistel. Investori aruandlusnõuete standardiseerimine määruks. Kuigi tegemist on väärt kaalutlusega, Justiits- ja Digiministeerium võib ka selle ettepaneku teha, ent on kaheldav selle perspektiivsus, arvestades kiiret ajaraami eelnõu menetlemisel.</p> <p>Eesti OÜ regulatsiooni konkurentsivõime pärast määruse jõustumist. Justiits- ja Digiministeerium nõustub, et Eesti osahingude konkurentsivõimet arvestades tuleb jälgida esmalt, et eelnõu teatud aspektid oleksid</p>
---	---

		<p>muudetud võimalusel Eesti ühinguõigusega ligilähedasemaks, hiljem aga tuleb Eesti ühinguõigus (nagu ka KTK välja toonud on) Eesti osaühingu konkurentsivõime samal tasemel hoidmiseks uuendada. Tuleb tähele panna, et hetkel määruses olev aspekt annaks Eesti osaühingutele ja sh ka e-residentsuse projektile eelise – määruse art 42 lg 2 viimane lause näeb ette, et vähemalt üks EU Inc. juhatuse liige peab olema EL resident.</p> <p>Eesti kui eelis- ja testkeskkond EU Inc. asutamiseks. Poliitiline otsus Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul.</p>
Kohtutäiturite ja Pankroti haldurite Koda	<p>Lugupeetav asekanstler Heddi Lutterus</p> <p>Täname Teid antud teabe eest, mis puudutab EU Inc. määruse eelnõu.</p> <p>Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda nõustub Vabariigi Valitsuse varasemate seisukohtadega avaliku konsultatsiooni „28. režiim – ELi äriühingute suhtes kohaldatav õigusraamistik“ jaoks. Palume Teil arvestada lõplike seisukohtade kujundamisel allolevaga.</p> <p>1. Eelnõust nähtub, et EU Inc. äriühingud moodustavad teatava eri liiki äriühingute grupi, mille tegutsemiseks luuakse riigisiselt registreeritud äriühingutega võrreldes soodsamad tingimused lähtudes üksnes äriühingute huvidest. Määruse eelnõu sissejuhatavas osas rõhutatakse vajadust tagada EU Inc. äriühingutele võimalikult lai ja vaba juurdepääs kapitalile, osaluste võimalikult vaba omandamist ja võõrandamist, kuid samas peetakse vajalikuks ka erinevate kontrollimehhanismide ja maksejõuetusmenetluste läbiviimise lihtsustamist. Leiame, et taolisi soodustusi ei peaks saama anda vähemasti määruse rakendamise algusaastatel mitte kõikidele isikutele, vaid üksnes teatavale kõrgendatud kvalifikatsiooninõuetele (näiteks registreerimisjärgses riigis teatava perioodi jooksul teatava miinimumnõuete taseme, nagu näiteks käive, maksuvõlgade puudumine, juhatuse liikmetel kriminaalkaristuste puudumine jms. püsiv ületamine) vastavatele juriidilistele</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Tuleks ette näha kõrgendatud nõudmised EU Inc.-ile ja selle juhtidele asutamisejärgsetel algusaastatel. Juhatuse liikme suhtes kehtivad nõudmised on määruse artiklites 13 (5), 22 on ette nähtud nõuded selle kohta, kui juhatuse ei vasta riigisiselt sätestatud nõuetele, ideaalis peaks sealjuures liikmesriikide vahel toimuma ka juhatuse liikmete alane andmevahetus, kui juhatuse liige osutub nõuetel mittevastavaks ka pärast asutamist. Küll aga on teadmata, kas ja kuidas peaks see ka praktikas töötama (vt kommentaare seoses juhatuse liikmena tegutsemise keeldude ja sellealase teabe vahetamise kohta eelpool). Asutajatele täiendavate nõuete kehtestamine ei teeniks määrusega soovitud eesmärki – ettevõtjatele paindlikuma ja kiirema asutamisvõimaluse loomine kogu EL-s. Nimetatud on määruse eelnõu tuum-eesmärk ning sellest loobumise järel ei oleks määruel soovitud mõju.</p> <p>Juhtidele kõrgendatud kvalifikatsiooninõuete kehtestamine artiklis 42. Määruse eelnõu kohaselt reguleeritakse juhatuse liikme nõudeid liikmesriigi õigusega.</p> <p>Maksejõuetuse normid ebapiisavad. Iduühingute definitsioon on toodud määrusele lisatud KOM soovitusel. Ent Justiits- ja Digiministeerium teeb ettepaneku jätta määruse eelnõust peatükk X (lihtsustatud maksejõuetusmenetlus n-ö iduühingutele) välja, sest see ei taga piisavalt võlausaldajate jt huvitatud isikute huve ning kohalduma peaks riigisisene õigus. Samuti ei ole nimetatud teemal</p>

<p>isikutele. Teeme ettepaneku muuta vastavalt määruse eelnõu art. 3 punkti c sõnastust. 2. Peame vajalikuks, et ka EU Inc. äriühingute direktoritele kehtestataks teatavad minimaalsed kõrgendatud kvalifikatsiooninõuded. Leiame, et määruse eelnõu art. 22 sätestatud deklareerimise kohustusest üksi jääb napiks, et hoida eemal varasemast äritegevusest tundmatuid, st võimalikke suure äririskiga isikuid. Teeme ettepaneku täiendada vastavate kvalifikatsiooninõuetega määruse eelnõu artiklit 42. 3. Määruse eelnõu selgituspunktis 67 viidatakse maksejõuetute EU Inc. äriühingute puhul lihtsustatud lõpetamismenetluste vajadusele tulenevalt innovaatiliste idufirmade ainulaadsetest omadustest ja nende erivajadustest rahalistes raskustes, eriti vajadusest kiiremate, lihtsamate ja taskukohasemate menetluste järele. Selline lähenemine on üldiselt vastuolus pankrotimenetluse põhiülesandega võimalikult suures ulatuses võlausaldaja nõuete rahuldamine, st võlausaldajate varaliste huvide kaitse, aga üldisemalt ka ühiskonna huvides ühiskonna kui terviku tasakaalu ja efektiivse tegutsemise ja arengu tagamine . Lisaks ei selgu määruse eelnõust, millised on innovaatiliste idufirmade ainulaadsed omadused? Arvestades, et Eesti seisukohalt peaks EU Inc. äriühingute regulatsioon laienema kõikidele äriühingutele, mitte üksnes innovaatilistele idufirmadele, on maksejõuetusmenetluste eesmärgipüstistuse läbivaatamine ja vajadusel korrigeerimine äärmiselt vajalik. 4. Eelnevast tulenevalt teeme ettepaneku jätta määruse eelnõust välja art. 90 p 2, kuna pankrotihalduri ülesandeks ei ole mitte pankrotivõlgniku olemasoleva vara võlausaldajate vahel jaotamine, vaid ka võlausaldajate nõuete väljaselgitamine, pankrotivara valitsemine, vajadusel tehingute tagasivõitmine, aga ka võlgniku maksejõuetuse tekkimise põhjuse ja aja välja selgitamine. Pelk maksejõuetu EU Inc. äriühingu tõend, et tal on</p>	<p>LR vahelise kokkuleppe saavutamine realistlik (ei õnnestunud ka tänaseks vastuvõetud maksejõuetuse direktiivi (2026/799) läbirääkimistel, mille käigus analoogne peatükk lõpptekstis ei leidu).</p>
--	--

	<p>ajakohane bilanss ja et ta on esitanud oma viimase nõutava aastaaruande asjaomastele riiklikele asutustele, nagu sätestab pankrotihalduri määramata jätmise alusena määruse eelnõu art. 90 p 2, ei kaota vajadust nimetatud funktsioonide erapooletu ja professionaalse täitja (pankrotihalduri) järele. Kindlasti tuleb välistada määruse eelnõus kavandatu, et pankrotivõlgnik teostab ise menetlustoiminguid (nt võlausaldajate ja nõuete nimekirja koostamine, pankrotivara müük). 5. Teeme ettepaneku muuta määruse eelnõu art. 95 p 3 ja anda võlausaldajatele nõuete esitamise tähtjaks kavandatud 30 päeva asemel 2 kuud. Kuna pankrotivõlgnikuks olev EU Inc. äriühing tegutseb loomuldasa üle Euroopa Liidu, siis ilmselt on ka võlausaldajad üle Liidu. Eesti pankrotiseaduse § 93 sätestab nõuete esitamise tähtjaks 2 kuud, mistõttu leiame, et määruse eelnõus ei ole põhjendatud lühema tähtaja kehtestamine. 6. Teeme ettepaneku täiendada määruse eelnõu art. 101 sarnaselt Eesti täitemenetluse seadustiku §-s 84 sätestatud enampakkumistest teavitamise tingimustega. Praegusest eelnõus ei ole näiteks sätestatud, et enampakkumisest tuleb võlausaldajatele lisaks teatada ka avalikult. Samuti puuduvad teavitamise tähtjad. 7. Teeme ettepaneku täpsustada määruse eelnõu art 102 puhul lihtsustatud likvideerimismenetluse lõpetamise tagajärgi. Peame pigem tõenäoliseks, et vaidlused nõuete üle või vara tagasivõitmise menetlused muudavad lõpetamismenetluse 6 kuud ületavaks, mistõttu peab olema üheselt reguleeritud, kuidas minnakse lihtsustatud likvideerimismenetlusest üle pankrotimenetlusse. EE47904190275 11.05.2026 16:59</p>	
Eesti Era- ja Riskikapitali	<p>Lugupeetud asekanstler Lutterus, Viidates Teie 31. märtsi 2026 kirjale nr 7-14/2563, esitab Eesti Era- ja Riskikapitali Assotsiatsioon (EstVCA) järgmised seisukohad Euroopa Parlamendi ja</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Eelnõu ei täida kõiki EstVCA 2025. a väljendatud ootusi. Justiits- ja Digiministeerium mõistab kõiki väljatoodud aspektide olulisust ning kahtlemata oleks parim</p>

Assotsiatsioon	<p>nõukogu määruse eelnõu „28. režiimi äriühingute õigusraamistik — EU Inc.“ (COM(2026) 321) kohta. EstVCA esitas koos Eesti Asutajate Seltsiga 22. mail 2025 ministrile ühispöördumise Eesti strateegiliste prioriteetide kohta 28. režiimi kujundamisel. Käesoleva dokumendiga hindame, kuivõrd komisjoni lõplik ettepanek neile ambitsioonidele vastab, ning esitame EstVCA iseseisva vaatenurga eelnõu edasiseks läbirääkimiseks. 1. Üldine seisukoht EstVCA esindab Eestis tegutsevaid era- ja riskikapitalifonde, kelle hallatav kapital pärineb valdavalt osas rahvusvahelistelt institutsionaalsetelt LP-delt — pensionifondid, sihtkapitalid, fondidest-investorid ja riiklikud investeerimisagentuurid. Meie liikmesfondid haldavad portfelli ettevõtteid keskmiselt 5–15 jurisdiktsioonis korraga, tehes piiriüleseid tehinguid nädalase sagedusega. Sellest vaatenurgast on Euroopa kapitaliturgude fragmenteeritus 27 liikmesriigi vahel olnud aastakümneid VC/PE sektori kõige suurem struktuurne takistus. Samale stardikapitali suurusele Delaware C-Corpile vastava Euroopa ettevõttega tehingu tegemine võtab täna 3–8 korda kauem aega ja maksab 5–15 korda rohkem — seda enne, kui üldse alustada sisulist investeerimisotsust. See ei ole pelgalt ebamugavus, vaid üks põhjustest, miks meie parimad kasvuettevõtted migreeruvad Delaware'i ning rahvusvahelised LP-d eelistavad USA fonde Euroopa omadele. EstVCA toetab EU Inc. määrust tugevalt ja peab selle vastuvõtmist 2026. aasta lõpuks Euroopa konkurentsivõime seisukohast kriitiliselt oluliseks. Meie seisukohad järgnevalt on esitatud fondijuhi (GP) ja institutsionaalse LP perspektiivist. Meie põhisõnum: EU Inc. regulatsiooni kvaliteet ei sõltu peamiselt eelnõu tekstist, vaid kahest rakendustegurist — (1) artikli 8 rakendusaktis kehtestatavate tüüpõhikirjade investoritaseme sisukusest ning (2) liikmesriikide tegelikust rakendamistahtest artiklite 4, 16 ja 59 osas.</p>	<p>lahendus kõigi määruses sisalduvate aspektide ühtlustamine kogu EL õiguses. Samas tuleb arvestada, et teatud küsimused on LR seas ülimalt vastuolulised teemad (nt maksuõigus, aga ka ühtne maksejõuetusmenetlus, rääkimata tööõiguse ühtlustamise võimalikkusest) ning on vähetõenäoline, et nendel teemadel mõistliku kokkuleppeni 2026. a lõpuks jõutakse. Seetõttu, arvestades soovi plaanitud ajaraami täita, oleks otstarbekas teha ettepanek suuremad problemaatilised sätted määruse eelnõust välja jätta, mida Eesti ka teeb. Vastasel korral ei ole realistlikult võimalik jõuda EL tasandil kokkuleppeni digitaalselt ja kiiresti asutatava ühtse EL uue ühingu vormi reeglite osas.</p> <p>Digitaalne aktsiaraamat, mida peab ühing ise. Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul tuleks osaluse võõrandamise reeglite puhul (art 54, 59) asuda seisukohale, et tegemist on reeglitega, mis riivavad ELTL artiklis 345 sisalduvat omandiõiguse neutraalsuse põhimõtet („Käesolev leping ei piira kuidagi liikmesriikide eeskirju omandisuhete süsteemi kohta.).</p> <p>Tüüpõhikirjad peavad olema praktilistele ootustele vastavad. Justiits- ja Digiministeerium nõustub, tüüpõhikirjad peavad olema välja töötatud koostöös ettevõtjate esindajatega, et need vastaksid asutajate vajadustele kõige enam.</p> <p>Artikli 68 (SAFE, CLA) tugev toetus. Justiits- ja Digiministeerium sellele sättele vastuseisu ei väljenda.</p> <p>Artiklid 78 – 79 (EU-ESO) on toetamist väärt, ent täiendada exit-based maksustamise põhimõttega kõigile LR-dele kohustuslikuna. Justiits- ja Digiministeerium mõistab kõiki kaalutlusi, mis julgustavad nimetatud sätteid toetama, samas ei ole õiguslikult kõnealune määrus sobiv maksuõiguse küsimuste ühtlustamiseks – valitud õiguslik alus ELTL-st ei ole maksuõiguse ühtlustamiseks õige. Samuti ei toeta ja ei ole ka varasemalt Eesti toetanud selliselt reeglite ühtlustamist (vt Rahandusministeeriumi kommentaare). Tuleb arvestada ka asjaoluga, et Eesti soodne maksusüsteem ei ole kõigi EL liikmesriikide</p>
----------------	---	--

<p>Kui need kaks elementi nõrgenevad nõukogu läbirääkimistel, saab tulemuseks deklaratiivne raamistik, mida fondid praktikas ei kasuta. 1.1 Hinnang: mai 2025 prioriteedid vs. komisjoni lõplik ettepanek EstVCA mai 2025 ühispöördumine ministrile rõhutas, et 28. režiim peab katma neli kriitilist valdkonda: äriühinguõigus, maksejõuetus, tööõigus ja maksustamine. Hindame komisjoni lõplikku ettepanekut selle mõõdupuu alusel järgmiselt: • Äriühinguõigus — täidetud tugevalt. Art. 55 (osaklassid), Art. 59(5) ja 67(6) (notariaalsuse nõude kaotamine), Art. 68 (SAFE/CLA) ning Art. 13–16 (digitaalne asutamine 48h jooksul) vastavad mai 2025 pöördumise ootustele. Eelnõu läheb mitmes kohas isegi oodatust kaugemale. • Maksejõuetus — täidetud osaliselt. Art. 88–99 lihtsustatud likvideerimismenetlus on olemas, kuid Art. 88(2) ristviide mittesiduvale soovitusel C(2026) 1800 loob rakendamisriski. Mai 2025 pöördumine nõudis ühtset raamistikku — saadud on tinglikult ühtne raamistik, mille sisu on delegeeritud rakendusaktile. • Tööõigus — suures osas täitmata. Art. 11 jätab co-determination ja tööõiguse täies mahus liikmesriigi seaduse alla. Mai 2025 pöördumine hoiatas, et tööõiguse vältimine „lihtsuse nimel“ õõnestab režiimi mõtet — täpselt see on juhtunud. Eesti paindliku tööõiguskeskkonna säilitamise perspektiivist on see lühiajaliselt kasulik, aga kasvufondi vaatest tähendab see, et piiriülene töötajate palkamise ja liikumise fragmenteeritus säilib. • Maksustamine — suures osas täitmata. Art. 78–79 (EU-ESO) on oluline samm, kuid Art. 79(4) „mitte halvemini kui kohalik“ ei harmoniseeri maksumäärasid. Sisuliselt säilib 27 maksurežiimi. Mai 2025 kirja kõige ambitsioonikam nõudmine jääb suures osas täitmata — ning see on ainuke kriitiline valdkond, kus me ei saa ka käesoleva ettepaneku raames olulisi täiendusi nõuda, sest tegemist on nõukogu ühehäälsust nõudva maksuküsimusega. Järeldus: lõplik eelnõu realiseerib mai 2025 pöördumise</p>	<p>arvates toetamist väärt ning kokkuleppele jõudmine selles küsimuses ei ole realistlik.</p> <p>Diskrimineerimiskeeld on oluline. Justiits- ja Digiministeerium ei ole sellele reeglile vastu.</p> <p>Tüüppõhikirjad peavad olema praktilistele ootustele vastavad. Justiits- ja Digiministeerium nõustub, tüüppõhikirjad peavad olema välja töötatud koostöös ettevõtjate esindajatega, et need vastaksid asutajate vajadustele kõige enam. Euroopa Komisjon läbirääkimiste käigus samuti sellist seisukohta väljendanud.</p> <p>Maksejõuetusemenetlus, iduühingute definitsioon määrusele lisatud soovitusel. Justiits- ja Digiministeerium teeb ettepaneku jätta määruse eelnõust peatükk X (lihtsustatud maksejõuetusmenetlus n-ö iduühingutele) välja, sest see ei taga piisavalt võlausaldajate jt huvitatud isikute huve ning kohalduma peaks riigisisene õigus. Samuti ei ole nimetatud teemal LR vahelise kokkuleppe saavutamine realistlik (ei õnnestunud ka tänaseks vastuvõetud maksejõuetuse direktiivi (2026/799) läbirääkimistel, mille käigus analoogne peatükk lõpptekstis ei leidu).</p> <p>Artikli 4(2) alusel võimalikult vähe LR õigust kohalduma. Justiits- ja Digiministeerium peab esmalt oluliseks, et määruse alusel oleks võimalik üheselt tuvastada, millistes piirdes võib LR kehtestada täiendavaid nõudeid ja seejärel tuleks hoolitseda, et küsimustes, kus kokkuleppe saavutamine ei ole realistlik, viidataks LR õigusele.</p> <p>EU Inc. aruandluse põhinõuete lisamine määrusesse. Justiits- ja Digiministeeriumi arvates ei ole eelnõusse täiendavaid reguleerimisesemeid võimalik lisada, puudub mõjuhinnang ja eelnev analüüs selleks.</p> <p>Eesti kui testkeskkond (e-residentsus, e-maksuamet jne). Tuleb tähele panna, et hetkel määruks olev aspekt annaks Eesti osatähtsuse ja sh ka e-residentsuse projektile eelise – määruse art 42 lg 2 viimane lause näeb ette, et vähemalt üks EU Inc. juhatuse liige peab olema EL resident. Kui eelnõu määrusena vastu võetakse, tuleb aga Eesti ühinguõigus selle valguses üle vaadata, et ei tekiks Eesti</p>
---	---

<p>ettepanekutest umbes poole — valdkondades, kus komisjonil on otsene pädevus, tugevalt; valdkondades, kus otsus sõltub liikmesriikidest, tagasihoidlikult. See on realistliku kompromissi tulemus, aga ei tohi muutuda Eesti positsiooni tagasihoidlikkuse õigustuseks läbirääkimistes. Eestil tuleb seista täpselt nende sätete kaitsel, mis mai 2025 pöördumise ambitsioonile vastavad, ning vältida nende lahjendamist. 2. Kokkuvõte — EstVCA põhiseisukohad 1. Toetame tingimusteta artikleid 59(5) ja 67(6) — notariaalse tõestuse nõude kaotamine osade võõrandamisel ja uute osade märkimisel. Need kaks sätet üksi õigustavad kogu määruse vastuvõtmist. Seeria A–C voorudes säästavad fondijuhid piiriülestes tehingutes 2–10 nädalat ja 10 000–50 000 eurot tehingu kohta. Punane joon nõukogu läbirääkimistes. 2. Toetame artiklit 55 (mitmeliikmelised osaklassid) ja nõuame, et artikli 8 tüüpõhikirjad kataksid vähemalt: preferred shares koos liquidation preference'iga, kaalutud keskmise anti-dilution kaitse, drag-along ja tag-along mehhanismid, ROFR/ROFO, informatsiooniõigused ning board observer rights. Ilma selleta jääb 48-tunnine kiirmenetlus ainult holding-ettevõtete jaoks kasutatavaks — mitte ühelegi VC-rahastatud startupile. 3. Toetame artiklit 68 — SAFE ja CLA instrumentide selge EL-tasandi õiguslik alus. See on piiriüleses fundraising'is täna üks suuremaid juriidilisi ebakindluse allikaid. 4. Toetame artikleid 78–79 (EU-ESO) exit-based taxation printsiibiga, kuid nõuame, et artiklit 79 laiendataks ühtse miinimumnõudega — mitte ainult „not less favorably than national“, vaid kohustusliku exit-based taxation põhimõttega üle kõigi liikmesriikide. See on talentide piiriülese liikumise jaoks otsustav. 5. Toetame artiklit 103 (diskrimineerimiskeeld) — kaitseb meie portfelliinvesteeringuid teiste liikmesriikide avaliku toe ja hanketeenuste programmides. 6. Nõuame artikli 8 rakendusakti koostamist</p>	<p>ühingutele halvem konkurentsiolekord seoses neile kehtivate reeglitega (sh nt asutamise kulud ettevõtjale). Testkeskkonna pakkumise tegemisel ei ole üheselt prognoositav äriregistri töömahu suurenemise maht ja hetkel (kokkuhoiu tingimustes) ei ole Justiits- ja Digiministeeriumil võimalik määramatu lisakuluga kahjuks nõus olla.</p> <p>Oluline, et eelnõus säiliks notariaalse vormi nõude keeld (art 59(5), art 67(6)). Vorminõue kui olulist aja- ja ressursikulu kujutav lisanõue on kahtlemata üheks barjääriks, mis takistab osalustega seotud tehingute tegemist kogu EL-s. Samas on ilmselt realistlik oletus, et suuremad riigid panevad ette näha ette mingisugused lisanõuded, tasakaalustamaks tehingute täielikust vormivabadusest tulenevaid riske. Notariaalne vorm ei ole üksnes formaalsus, selle kaudu hoolitsetakse, et tehingute osapooled on nõustatud ning teadlikud tehingute tagajärgedest. Läbirääkimiste konstruktiivse vaimu huvides ei ole mõistlik mitte pakkuda välja kompromisslahendusi, mis võimaldaks siiski määruse vastu võtta. Seetõttu paneb Eesti ette näha ette Eesti õiguses sarnase süsteem – teatud kapitali sissemaksega ühingud võivad põhikirjas loobuda notariaalse vormi nõudest osaluse võõrandamisel. Nimetatud süsteem on ühelt poolt paindlik, teiselt poolt mõjub lävendina, mis võimaldab üksnes n-ö suurema võimekusega ühingute puhul vorminõude puudumisest tulenevaid riske kanda.</p> <p>Artikli 55 täiendamine (standardsete investorikaitse mehhanismide määratlemine, asutajate osaluse „revestimise“ õigus), art 57 hääletusreeglite täiendamine. Justiits- ja Digiministeerium teeb ettepaneku neid küsimusi reguleerida rakendusaktides, mis on paindlikumad ning võimaldavad asutamisel kõiki viidatud küsimusi põhikirjas täpsustada.</p> <p>SAFE ja CLA EL tasandil reguleerimise toetamine (Art 68). Justiits- ja Digiministeerium toetab.</p> <p>Art 79 (tulu tekkimise hetke määratlus maksuõiguslikust vaatest osalusoptsioonide puhul) toetamine, täiendamise vajadus. Määruses sisalduvad osalusoptsiooni</p>
--	--

<p>kolmikpartnerluses — Euroopa Komisjon, liikmesriikide esindajad ning VC/angel ökosüsteemi katusorganisatsioonid (Invest Europe, EstVCA, EBAN). Startup Estonia mudellepingud peavad olema üheks primaarseks sisendiks. 7. Nõuame artikli 88(2) ja C(2026) 1800 seose ümbersõnastamist — mittesiduva soovitus sisu tuleb inkorporeerida otse määrusesse või tõsta delegeeritud aktiks. Praegune konstruktsioon toob kaasa 27 erineva tõlgenduse riski innovatsioonistartupi definitsioonile. 8. Nõuame artikli 4(2) kitsast tõlgendust ja residual national law rolli minimeerimist. Iga täiendav liikmesriigi õiguse külge jäetud küsimus tähendab fondijuhile täiendavat due diligence kulu ja juriidilist ebakindlust. 9. Soovitame lisada artiklisse 8 standardne investor reporting raamistik — EU Inc. ettevõtete minimaalne finantsaruandluse standard, mis lihtsustab LP-reporting'ut ja benchmarking'ut. See ei pea olema formaalselt auditeerimise nõue, vaid struktureeritud andmeraamistik. 10. Eesti strateegiline positsioneerimine EU Inc. jurisdiktsioonina on otsustava tähtsusega rahvusliku küsimusena — nii e-residentsuse kanibaliseerimise riski kui ka Eesti fonditööstuse atraktiivsuse seisukohast rahvusvaheliste LP-de jaoks. Käsitleme seda eraldi peatükis 6. 11. Eesti peab liituma EU Inc. raamistikuga esimeste liikmesriikide hulgas ja pakkuma oma digitaalse infrastruktuuri (e-äriregister, e-maksuamet, e-residentsus, e-notar) white-label komponentidena teistele liikmesriikidele rakendamise kiirendamiseks. See kinnitab Eesti positsiooni EU Inc. tehnilise rakenduspartnerina EL-tasandil. 3. Mida EstVCA toetab — fondijuhtide vaatenurgast 3.1 Notariaalsuse nõude kaotamine (Art. 59(5), 67(6)) Need kaks artiklit on kogu eelnõu väärtuslikum sisu VC/PE sektori jaoks. EstVCA liikmesfondide portfellis on tehinguid, mille puhul notariaalne tõestus Saksamaal, Prantsusmaal, Austrias või Belgias on</p>	<p>maksustamise hetke määratlevad sätted ei kuulu EU Inc. määrusesse, sest otsesete maksuste ühtlustamine nõuab teist õiguslikku alust ja instrumenti (ELTL art 115, ühehäälsus, direktiiv). Justiits- ja Digiministeeriumil puudub pädevus selle teema üle otsustada, mistõttu tuleb kommentaariga nõustuda ja Eesti seisukohta tuleb lisada ettepanek artikli 79 määruse eelnõust väljajätmiseks. Nimetatud seisukohal on ka suur osa LR-e. Justiits- ja Digiministeerium mõistab kõiki kaalutlusi, mis julgustavad nimetatud sätteid toetama, samas ei ole õiguslikult kõnealune määrus sobiv maksuõiguse küsimuste ühtlustamiseks – valitud õiguslik alus ELTL-st ei ole maksuõiguse ühtlustamiseks õige. Samuti ei toeta ja ei ole ka varasemalt Eesti toetanud selliselt reeglite ühtlustamist (vt Rahandusministeeriumi kommentaare). Tuleb arvestada ka asjaoluga, et Eesti soodne maksusüsteem ei ole kõigi EL liikmesriikide arvates toetamist väärt ning kokkuleppele jõudmine selles küsimuses ei ole realistlik.</p> <p>Digitaalse asutamise ja tegutsemise toetamine (art 13, 16, 27, 47, 48). Justiits- ja Digiministeerium nõustub.</p> <p>Lihtsustatud maksejõuetusmenetlus. Eesti palub selle peatüki (X) eelnõust välja jätta (vt kommentaare varasemas tekstis).</p> <p>Diskrimineerimiskeelu toetamine. Ka Justiits- ja Digiministeerium toetab, nimetatu on ka määruse üks tuumikpõhimõtteid, mis peaks laiemalt rahastusele ligipääsu asutajate jaoks paremaks muutma.</p> <p>Art 69 (2) eelisõiguse tähtaja pikendamine 21 päevani. Justiits- ja Digiministeerium teeb vastava ettepaneku eelnõu läbirääkimistel.</p> <p>Arti 52 (väikeaktsionäri väljaostmise nõue) täiendada nõudega „võtta arvesse ettevõtja finantsvõimekust ja ülejäänud osanike huve“, vältimaks väikeaktsionäri eelnõus hetkel liialt tasakaalustamata väikeaktsionäri kaitset. Justiits- ja Digiministeerium leiab, et see on mõistlik ettepanek, teeme ettepaneku läbirääkimistel.</p>
---	--

<p>lisanud: • Seeria B vooru closingul: 4–8 nädalat ajakulu, 15 000–40 000 eurot kulusid ühe tehingu kohta • Secondary tehingud fondide vahel: 6–12 nädalat, kuni 50 000 eurot kulusid • Co-investment struktuuridel: korduv notariaalkulu iga kaasinvestori suhtes • Follow-on investeeringutel: iga kvartal korduv kulu samale ettevõttele Nõukogu läbirääkimistel on ootuspärane, et Prantsusmaa ja Saksamaa notariaallobi püüab neid sätteid lahjendada — nt lisades „väljaarvamise“ teatud tehinguliikidele või säilitades notariaalnõude teatud summapiiri ületavatel tehingutel. EstVCA kutsub Eesti delegatsiooni nõukogu töörühmas seisma Art. 59(5) ja 67(6) kaitsel absoluutse punase joonena. Ükskõik milline erand nendel artiklidel hävitab määruse praktilise väärtuse VC-tehingute jaoks. 3.2 Mitmeliikmelised osaklassid (Art. 55) ja investeerimisdokumentide standardiseerimine Art. 55 kohustab liikmesriike lubama preferred shares'ide loomist põhikirjas — see on hetke seisuga Euroopa enamikus jurisdiktsioonides ebaselge või raskesti teostatav. VC-tehingute standardsed instrumendid (Series A Preferred, participating preferred, convertible preferred) muutuvad Art. 55 alusel kõikjal ELis otseselt teostatavaks. Kriitilised täiendused, mida Art. 55 vajab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Art. 55 peab otseselt viitama või lisas määratlema standardseid investor-protection mehhanisme: liquidation preference (1x non-participating vaikumisi), weighted-average anti-dilution, drag-along (≥50%+ kvalifitseeritud), tag-along, pre-emption rights, ROFR/ROFO, information rights, protective provisions. Ilma nende standardite defineerimiseta peab iga fond iga tehingu puhul jätkuvalt läbi käima riiklikule äriõigusele viitamise protsessi. • Art. 55(3) peaks sõnaselgelt lubama founder vesting shares'i (asutajate osaluste revestimine) — see on VC-praktikas standardne, kuid paljudes EL-liikmesriikides juriidiliselt ebaselge. • Art. 55 peaks täiendama Art. 57 	<p>Investori aruandlusnõuete standardiseerimine määruses. Kuigi tegemist on väärt kaalutlusega, Justiits- ja Digiministeerium võib ka selle ettepaneku teha, ent on kaheldav selle perspektiivsus, arvestades kiiret ajaraami eelnõu menetlemisel.</p> <p>Eesti OÜ regulatsiooni konkurentsivõime pärast määruse jõustumist. Justiits- ja Digiministeerium nõustub, et Eesti osaühingu konkurentsivõimet arvestades tuleb jälgida esmalt, et eelnõu teatud aspektid oleksid muudetud võimalusel Eesti ühinguõigusega ligilähedasemaks, hiljem aga tuleb Eesti ühinguõigus (nagu ka KTK välja toonud on) Eesti osaühingu konkurentsivõime samal tasemel hoidmiseks uuendada. Tuleb tähele panna, et hetkel määruses olev aspekt annaks Eesti osaühingutele ja sh ka e-residentsuse projektile eelise – määruse art 42 lg 2 viimane lause näeb ette, et vähemalt üks EU Inc. juhatuse liige peab olema EL resident.</p> <p>Eesti kui eelis- ja testkeskkond EU Inc. asutamiseks. Poliitiline otsus.</p>
--	--

<p>hääletusreegleid: class voting on protective provisions peab olema vaikereegel (mitte ainult põhikirjast sõltuv), et kaitsta väiksemaid investorpositsioone. 3.3</p> <p>Konverteeritavad instrumendid — SAFE ja CLA (Art. 68) SAFE ja konverteeritava laenu leping (CLA) on Baltic-Nordic VC-ökosüsteemi igapäevased instrumendid. Täna tuleb iga piiriülese SAFE või CLA puhul eraldi kontrollida selle õiguslikku jõustatavust sihtjuriisdiktsioonis — eriti probleemne on nimiväärtuse nõue, mis takistab alla nimiväärtuse konverteerimist paljudes liikmesriikides. Art. 68 lahendab selle ühtse EL-tasandi õigusliku alusega. EstVCA toetab sätet täiel määral ja soovib, et rakendusaktides kehtestataks SAFE- ja CLA-tüüpleping põhineks rahvusvaheliselt väljakujunenud standarditel (Y Combinator SAFE, NVCA CLA), mitte konstrueeritaks uuesti nullist.</p> <p>3.4 EU-ESO — Euroopa ühtne optsioonide raamistik (Art. 78–79) Töötajate osalusoptsioonid on VC-rahastatud startupide jaoks peamine talendikonkurentsi relv USA-ga. Praegune olukord, kus sama startupi sama positsiooniga töötaja Eestis, Saksamaal, Prantsusmaal ja Itaalias saab optsioonidelt sisuliselt erineva majandusliku kasu, on üks põhjus, miks Euroopa parimad tootejuhid ja inseneri-juhid kolivad USA-sse. EstVCA toetab eelnõu Art. 78–79 põhistruktuuri, kuid näeb kriitilist puudust Art. 79(4) sõnastuses: • Art. 79(2) — exit-based taxation: tugevalt toetatud. See on õige printsiip, mille Eesti on juba kehtestanud. • Art. 78(3)(c) — 24-kuine vesting miinimum: EL-standard on Eesti praegusest (36-kuine TuMS norm) sõbralikum. EstVCA soovib Eestil toetada 24-kuist miinimumit ning viia siseriiklik norm sellega kooskõlla — see on rahvusvahelise talendikonkurentsi seisukohast otsene võit. • Art. 79(4) — „mitte halvemini kui kohalik“ printsiip ei ole piisav. See garantii kaitseb küll Eesti praegust eelist, kuid ei lahenda peamist probleemi: 27 erinevat maksurežiimi</p>	
---	--

<p>säilivad. EstVCA soovib Eestil nõuda, et Art. 79 laiendataks kohustusliku miinimumnõudega — kõik liikmesriigid peavad tagama exit-based taxation EU-ESO instrumentidele. See on fondijuhi vaatest kriitilisem kui see võib esmapilgul tunduda: kasvufaasi startup, mille meeskond on viies liikmesriigis, ei saa täna pakkuda ühesuguseid optsooniprogramme, mistõttu jääb ta USA konkurendile alla.</p> <p>3.5 Digitaalne asutamine ja elutsükkel (Art. 13, 16, 27, 47, 48) Fondijuhtide perspektiivist tähendab täielikult digitaalne elutsükkel eelkõige:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uue portfelli ettevõtte asutamise aeg: täna 2–6 nädalat (jurisdiktsioonist sõltuvalt), EU Inc. alusel 48 tundi • Board meeting'ute pidamine veebis (Art. 47): mitmes liikmesriigis täna kas piiratud või vajab eraldi põhikirja sätteid • Kirjalikud otsused elektrooniliselt (Art. 48): drag-along'i teostamiseks ja muudatusotsusteks <p>praktiline EstVCA toetab neid sätteid täielikult ning soovib Eesti X-tee infrastruktuuri kasutada BRIS-liidese tehnilise eeskujuna.</p> <p>3.6 Lihtsustatud likvideerimine (Art. 88–99) VC-portfellide statistikas läheb ligikaudu 40–50% ettevõtetest likvideerimisele. Iga likvideerimine võtab täna EL-keskmiselt 12–24 kuud ja toob fondile 5 000–25 000 euro tehnilise kulu. Art. 88–99 lihtsustatud menetlus on fondihalduse efektiivsuse seisukohast oluline. EstVCA toetab Art. 88–99 sisu, kuid näeb kahte probleemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Art. 88(2) viide mittesiduvale soovitusel C(2026) 1800 loob ebaühtlase rakendamise riski — vt põhjalikumalt peatükis 4.2. • Art. 97 — 24-kuine tähtaeg e-oksjoni platvormide loomiseks on liiga pikk. Soovitame lühendada 12 kuule — tehniline keerukus ei õigusta kahe aasta ooteperioodi. <p>3.7 Diskrimineerimiskeeld (Art. 103) Artikkel 103 kaitseb EU Inc. ettevõtteid teiste liikmesriikide programmide diskrimineerimise eest — sh avaliku toe programmide, innovatsioonivautšerite ja hanketeenuste ligipääsul. See puudutab EstVCA</p>	
---	--

<p>liikmesfondide portfelli ettevõtteid otseselt: Eestis registreeritud ja Saksamaal tegutsev portfelli ettevõtte peaks saama taotleda Saksamaa innovatsioonitoetusi samadel tingimustel kui Saksamaa GmbH. 4. Kriitilised muudatusettepanekud 4.1 Art. 8 rakendusakt — absoluutne prioriteet Kogu 48-tunnise kiirmenetluse ja €100 hinnakatte praktiline väärtus VC-rahastatud startupidele sõltub ühest küsimusest: mida sisaldavad artikli 8 alusel kehtestatavad tüüppõhikirjad. Kui tüüppõhikirjad on kujundatud minimaalse ühe osanikuga holding-struktuurina (nagu praegused Eesti OÜ mudelpõhikirjad), peab iga VC-tehinguks valmistuv startup kohandama põhikirja individuaalselt — mis toob tagasi notariaaltraditsiooniga liikmesriikides täismahus notariaalsed kulud ja hävitab 48h SLA väärtuse. See ei ole teoreetiline risk: see on default outcome, kui Eesti ja teised digitaalselt edumeelsed liikmesriigid ei nõua aktiivselt investoritaseme sisu. EstVCA-i konkreetset nõudmised Art. 8 rakendusaktile: 1. Tüüppõhikirjad peavad sisaldama opt-in eelisosaklassi (Series Seed / Series A Preferred) koos standardse liquidation preference'i, weighted-average anti-dilution kaitse ja eelisostusõigustega. 2. Drag-along säte vaikereeglina $\geq 50\%$+ osanike ja juhatuse poolt (kombineeritud kvoorum nõue) — see on secondary ja exit-tehingutes kriitiline. 3. Tag-along säte vaikereeglina proportsionaalne — kaitseb vähemusinvestoreid enamusaktsionäri müügi korral. 4. ROFR ja pre-emption rights vaikereeglina kehtivad kõigile osanikele. 5. Information rights — minimaalne standard kvartaalse reporting'u jaoks investoritele üle 5% osalusega. 6. Board observer rights — lubatud selgelt põhikirjas, ilma riikliku juriidilise ebaselguseta. 7. Founder vesting mehhanism — reverse vesting jõustamise õigused, kui asutaja lahkub enne vesting'u lõppu. 8. SAFE/CLA konverteerimise põhikirjalised mehhanismid — eriti conversion cap'i ja discount'i rakendamise</p>	
--	--

<p>selgus. EstVCA konkreetne ettepanek: Eesti delegatsioon taotleb, et Art. 35(3) rakendusakti koostamisel konsulteeritaks kohustuslikult järgmiste organisatsioonidega: Invest Europe (EL-tasandi VC/PE assotsiatsioon), EstVCA, EBAN, ning Startup Estonia. Mudellepingud Startup Estonia kogemusest peaksid olema primaarne sisend — mitte üks variant paljude seas.</p> <p>4.2 Art. 88(2) ja C(2026) 1800 — juriidilise vormi küsimus Artikli 88(2) ristviide mittesiduvale komisjoni soovitusel C(2026) 1800 on juriidiliselt problemaatiline: siduv määrus, mille rakendamine sõltub mittesiduvast soovitusel, loob ebaühtlase rakendamise riski 27 liikmesriigis. VC-fondide vaatest on see eriti probleemne, sest innovatiivse startupi definitsioon määratleb ligipääsu kogu X peatüki lihtsustatud likvideerimismenetlusele. Kui Prantsusmaa rakendab definitsiooni rangemalt kui Eesti, on sama portfelliinvesteeringu fondi vaatepunktist ühes jurisdiktsioonis „innovatiivne startup“ ja teises mitte — olukord, mis on juhtimislikult vastuvõetamatu. EstVCA ettepanek: C(2026) 1800 sisu tuleb inkorporeerida otse määruse lisasse või tõsta delegeeritud aktiks ELTL artikli 290 alusel. Sisu kvaliteet (10-aastane vanusepiir, VC/angel investeeringute erand autonoomse ettevõtte mõistest) on hea — probleem on vormis.</p> <p>4.3 Art. 4(2) — residual national law minimeerimine Art. 4(2) jätab liikmesriigi õigusele residuaalse rolli kõigis küsimustes, mida määrus ei reguleeri. Fondijuhi vaatest tähendab iga „lünk“ määruks jätkuvat jurisdiction-by-jurisdiction due diligence kulu: iga uue portfelliinvesteeringu puhul peab õigusnõustaja kontrollima, mida registreerimisriigi äriõigus ütleb harmoniseerimata küsimuste kohta. EstVCA esitab järgmised ettepanekud: • Art. 4(2) tuleb tõlgendada võimalikult kitsalt — kõik investor-critical küsimused (osakapital, osade ülekandmine, osanike</p>	
--	--

<p>õigused, juhatuse kohustused, likvideerimine, osanike otsused) peavad olema otsekohaldatavalt reguleeritud määruses. • Art. 14(2)(b) erand, mis lubab liikmesriigil nõuda lisadokumente, tuleb kitsendada. Praegune sõnastus võimaldab faktiliselt kõrvaldada 48h SLA-d lihtsalt „lisainformatsiooni“ nõudes. 4.4 Art. 69(2) — eelisõiguse tähtaeg EstVCA soovib pikendada eelisõiguse kasutamise tähtaeg 14 päevalt 21 päevani. Fondijuhi vaatest on 14 päeva liiga lühike järgmistel põhjustel: • Investment committee kokkukutsumiseks ja follow-on otsuseks vajalik aeg • LP-de konsulteerimine suurte follow-on investeeringute puhul • Portfelliettevõtte uuendatud mõõdikute analüüs • Kaasinvestorite koordineerimine sündikeeritud rahatusringides 4.5 Art. 52 — vähemusinvestori väljaostmisnõue EstVCA soovib täiendada artiklit 52 nõudega, et kohus võtaks väljaostmisotsuses arvesse ettevõtte finantsvõimekust ja ülejäänud osanike huve. Praegune sõnastus loob oportunistliku surve down-round'i olukordades, mis võib kahjustada nii ettevõtet kui fondide-enamusosanikke. 4.6 Täiendav ettepanek: standardiseeritud investor reporting raamistik EstVCA soovib, et Art. 8 rakendusakti juurde töötataks välja — eraldi komponendina — standardiseeritud minimaalne reporting-raamistik EU Inc. ettevõtetele, mis on VC-rahastusega. See ei peaks olema auditeerimisnõue ega koormav bürokraatia, vaid ühtne andmestruktuur, mis: • Lihtsustab LP-reporting'ut (täna peavad fondid koguma ja ühtlustama andmeid 5–15 erinevast formaadist) • Võimaldab cross-border benchmarking'ut ja valuation komparatiivsust • Vähendab due diligence kulusid secondary-tehingutes • Toetab tulevast automatiseeritud finantsintelligentsi platvormide ökosüsteemi See ühildub hästi EL SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation) ja EL ESG-reporting'uga ning loob eelise Euroopa kasvu-ökosüsteemi</p>	
--	--

<p>digitaalses küpsuses. 5. Täiendavad fondijuhtide perspektiivi teemad, mida eelnõu ei kata Mitmed VC/PE-sektori struktuursed küsimused jäävad EU Inc. määrusest väljapoole, kuid on seotud määruse praktilise väärtusega. EstVCA juhib tähelepanu: 5.1 EU Inc. ja piiriülesed fondistruktuurid EU Inc. määrus ei käsitle VC/PE fondistrukture endid. Samas on fondide-portfelli ettevõtete kombinatsioon see, kus määruse väärtus realiseerub. Soovitame, et komisjon koostaks paralleelselt juhendmaterjali (guidance note), mis selgitab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuidas EU Inc. portfelli ettevõtteid integreeruvad tüüpiliste fondistruktuuridega (Lux SCSp, Irish ICAV, Estonian LP) • Kuidas EU Inc. osade ülekanne toimub fondide vahel (secondary transactions) • Kuidas EU Inc. struktureerub co-investment arrangement'idele <p>5.2 Exit-mehhanismid ja EU Inc. IPO-sobivus Määrus ei käsitle otseselt IPO- või M&A-exit'e. Euroopa kasvufondi tsükli seisukohast on see lahendamata küsimus: kas EU Inc. saab olla eelnevaks struktuuriks enne IPO-d (nt Euronexti, Nasdaq Stockholm'i või Frankfurter Börsel), või tuleb enne IPO-d ettevõtte restruktureerida liikmesriigi rahvusvormi? Kui viimane, on see oluline puudujääk kasvufondi vaatepunktist. EstVCA soovib Eestil taotleda, et komisjon kinnitaks selgelt (rakendusakt või guidance note kujul), et EU Inc. ettevõtte on kõlblik esmase avaliku pakkumise jaoks kõigil EL reguleeritud turgudel ilma eelneva vormimuutusega.</p> <p>5.3 EU Inc. ja Euroopa kapitaliturgude liit (Capital Markets Union) EU Inc. peaks olema loogiline puuduv lüli Euroopa kapitaliturgude liidus — ilma ühtse ettevõtlusvormita ei saa olla ühtset kapitaliturgu. EstVCA soovib Eestil taotleda, et komisjon käsitleks EU Inc. regulatsiooni ja tulevase CMU-algatusi (eelkõige Listing Act 2.0, EuVECA regulatsioonide uuendust, crowdfunding regulatsiooni järgmist etappi) integreeritult, mitte eraldiseisvate</p>	
--	--

<p>juhtumitena. 6. Eesti strateegiline positsioneerimine EU Inc. jurisdiktsioonina EstVCA hinnangul on üks kriitilisimaid Eesti-spetsiifilisi küsimusi EU Inc. regulatsiooni juures Eesti positsioneerimine EU Inc. eelistatud registreerimisjurisdiktsioonina. See küsimus väärrib eraldi käsitlemist, sest senised avalikud arutelud on seda puudutanud vaid pinnapealselt. 6.1 Lähtekoht: Eesti konkurentsieelis ja risk Eesti on täna rahvusvahelistes edetabelites Euroopa ettevõtlusdigitaliseerimise liider — e-residentsus, e-maksuamet, X-tee, digiallkiri, e-notar. EU Inc. määrus muutub operatiivseks 2028. aastal. Sellega kaasneb kaks korraga toimuvat dünaamikat: 1. Väline surve Eesti eelisele: EU Inc. standardiseerib digitaalse asutamise ja juhtimise üle ELi. Liikmesriigid, kes täna on Eestist taga (Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia), saavad sarnase infrastruktuuri. Eesti suhteline eelis väheneb. 2. Kanibaliseerimisoht e-residentsuse programmile: üle 130 000 e-residendi ja 37 000+ ettevõtte, mis on registreeritud valdavas osas digitaalse juurdepääsu tõttu, võivad tulevikus eelistada EU Inc. vormi kõrgema EL-tasandi tunnustatavuse tõttu — ning kolida registri teise liikmesriiki, mis pakub atraktiivsemat keskkonda. 6.2 Võimalus: Eesti kui EU Inc. eelisjurisdiktsioon VC-portfelli ettevõtetele Kuid sama dünaamika sisaldab ka selget võimalust. Art. 4(2) residuaalsed küsimused reguleerib Eestis registreeritud EU Inc.-ettevõtte puhul Eesti äriühinguõigus — mis on Euroopa üks paindlikumaid ja investor-friendly raamistik (madal osakapitali nõue, paindlikud osaklassid, digitaalne administreerimine). Kombineerituna: • Eesti e-identiteedi ja digitaalse infrastruktuuriga • Eesti ettevõtte tulumaksu süsteemiga (maksustamine jaotamisel, mitte tekkimisel) • Eesti ingliskeelse teenindustaristu ja rahvusvahelise orienteeritusega • Startup Estonia mudellepingute küpsusega •</p>	
---	--

<p>Olemasoleva e-residentsuse ökosüsteemiga (ca 200+ spetsialiseeritud teenusepakkujat) ...on Eestil reaalne võimalus kujuneda rahvusvaheliste VC-rahastatud startupide eelistatud EU Inc. jurisdiktsiooniks. See on otseselt seotud EstVCA liikmesfondide kapitali kaasamise võimega — kui Eestis registreeritud fondide portfellis on märkimisväärne arv parimaid EL kasvuettevõtteid, muutub Eesti fonditurg struktuuriliselt atraktiivsemaks rahvusvahelistele LP-dele. 6.3</p> <p>Konkreetsed soovitusel EstVCA soovitatav:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Strateegilise analüüsi koostamine (JDM, EAS/Enterprise Estonia, Startup Estonia koostöös EstVCA-ga) EU Inc. kumulatiivse mõju kohta Eesti ettevõtlusregistri turuosale ja e-residentsuse programmi jätkusuutlikkusele — tähtaeg septembriks 2026. 2. E-residentsuse programmi repositsioneerimine „Eesti OÜ asutamine“ => „EU Inc. asutamine Eestis“ kui tervikpaketi pakkumine rahvusvahelistele asutajatele ja investoritele. 3. Spetsialiseeritud kohtukoja loomine Tallinnas EU Inc. äriõiguse vaidluste lahendamiseks — COM(2026) 320 kommunikatsiooni soovitusena. <p>See saaks olla rahvusvahelise tuntuse allikaks („Baltic Delaware“).</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Eesti VC-ökosüsteemi nähtavuse programm rahvusvahelistele LP-dele, rakendades EU Inc. narratiivi Latitude59, Slush ja teiste olemasolevate platvormide kontekstis. EstVCA on valmis kandma olulist rolli selle programmi kujundamisel ja elluviimisel (sh 2026. aasta Latitude59 LP-GP kohtumise raames 20. mail). 5. Nõukogu töörühma läbirääkimistel seisab Eesti aktiivselt selle eest, et artikli 8 rakendusmehhanismid ja artikli 16 SLA-d kujuneksid viisil, mis premeerib kõrge digitaalse võimekusega jurisdiktsioone — mitte ei võrdsusta neid alla tõmmates. 6. Eesti digitaalse infrastruktuuri white-label pakkumine teistele liikmesriikidele. EstVCA mai 2025 ühispöördumine tegi konkreetse ettepaneku: Eesti pakub oma 	
--	--

<p>digitaalse äriregistri, e-maksuameti teenuste, digitaalse töötajate registri, e-residentsuse identiteedilahenduse ja e-notari infrastruktuuri white-label komponentidena teistele liikmesriikidele, et kiirendada EU Inc. rakendamist kogu ELis. See on endiselt aktuaalne ja muutub eriti relevantseks Art. 13 (EU Central Interface) ja Art. 16 (48h SLA) rakendusetapis. Praktiline tulemus: Eesti saaks positsioneerida end EU Inc. tehnilise rakenduspartnerina EL-tasandil, mis tugevdab nii rahvusvahelist mainet kui ka meie tehnoloogiasektori eksporti. 7. Eesti kohustus EU Inc. kasutuselevõtuks. EU Inc. on opt-in raamistik — liikmesriigi osalemine on sisuline eeldus, mitte automaatne tagajärg. Mai 2025 pöördumine rõhutas juba selgelt: kui Eesti režiimiga ei liitu, rändavad startupid nendesse jurisdiktsioonidesse, mis liituvad — nõrgendades otseselt meie ökosüsteemi ja riiklikku konkurentsivõimet. EstVCA soovib, et Eesti kinnitaks juba nõukogu läbirääkimiste ajal avalikult oma kavatsust EU Inc.-iga liituda esimeste liikmesriikide hulgas ning alustaks paralleelselt rakendamise tehnilist ettevalmistust (e-äriregistri ühenduvus BRIS-liidesega, X-tee integratsioon EU Central Interface'iga, e-residentsuse programmi repositsioneerimine). Viivitusstrateegia on siin kõige suurem risk. 7. Kokkuvõtte EU Inc. määrus on Euroopa VC/PE-sektori jaoks üks olulisemaid reformialgatusi viimase kümne aasta jooksul. Eesti, kui Euroopa kõige digitaalsem ettevõtluskeskkond, on unikaalses positsioonis määruse läbirääkimistes: meie kogemus e-residentsuse, X-tee ja once-only põhimõttega toimivate süsteemide rakendamisega annab Eesti positsioonile tehnilise usaldusväarsuse, mida teistel liikmesriikidel lihtsalt ei ole. Eesti seisukoht peaks seisma kõrgemate standardite säilitamise eest läbirääkimistes, mitte kompromissile jõudmisel madalama ühisnimetaja suunas. See on aktiivse digitaalse ettevõtluspoliitika loomuliku</p>	
--	--

	jätk, mitte eraldiseisev otsus — ning jätk EstVCA ja EFS-i ühise mai 2025 pöördumise positsioonile. EstVCA on valmis panustama eelnõu edasise arutelu ning Eesti seisukohtade kujundamise protstiessi. EE47904190275 11.05.2026 17:00	
Mittetulundusühing Asutajad	<p>Eesti Asutajate Seltsi seisukohad EU Inc. (28. režiim) — Euroopa Liidu äriühingu määruse eelnõu kohta. Eesti Asutajate Selts (EFS) toetab EU Inc. regulatsiooni, kui kriitilist sammu tõstmaks Euroopa konkurentsi võimet innovaatiliste ettevõtete kasvatamisel. EFS-i seisukohad on esitatud allpool vastavalt eelnõu struktuursetele plokkidele, tuginedes COM(2026) 321 konkreetsetele artiklitele.</p> <p>1. Üldine seisukoht Euroopa startup ökosüsteemi nõrgestab regulatiivne killustatus 27 liikmesriigi vahel, mis toimib varjatud tariifina (110%) ning takistab startupide skaleerimist, investeringute ja talentide kaasamist. EFS-i hinnangul on COM(2026) 321 kriitiline regulatsioon, aga vaid siis kui see rakendatakse maksimaalselt. EFS-i soovitusel selles dokumendis on suunatud sellele, et EU Inc. läbiks Delaware testi: kas see annab investorile ja asutajale sama õiguskindluse ja paindlikkuse kui Delaware C-Corp? Kui mitte, jätkavad Euroopa parimad kasvuettevõtted USA-sse kolimist.</p> <p>2. Mida EFS toetab 2.1 Digitaalne asutamine ja 48-tunnine SLA Art. 16 (— Registreerimine 48 tunni jooksul; Art. 13 (avaldus EU Central Interface kaudu); Art. 14 (ennetav kontroll) EFS toetab täielikult. Oluline täpsustus Eesti kontekstis: praegu maksab OÜ registreerimine EU Inc. eesmärk (alla 100 euro, 48h) on seega Eesti tänasest riigilõivust odavam — see ei ole Eestiga vastuolus, vaid argument: EU Inc. peaks motiveerima ka Eestit riigilõivu alandama ning looma EL-ülese hinnastandardi. Konkreetsete seisukohad seoses eelnõu tekstiga: • Art. 16(2) - eelnõus puudub siduv sanktsioonimehhanism viivituse</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Asutamisel 100 eurose kulu nõue peaks ka Eesti riigilõivu alandama. Justiits- ja Digiministeerium teeb vastuoksa ettepaneku tasu suurendamiseks, esmalt säilitamaks Eesti regulatsiooni konkurentsi võimet, samuti arvestades, et piiriülene element lisab keerukust ja ressursikulu. Läbirääkimistel on seda probleemi tõstatanud ka paljud teised liikmesriigid. Sanktsioonid LR-dele kiirmenetluse nõuete mittetäitmisel. Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul ei ole LR sanktsioneerimine parim lahendus LR motiveerimiseks kohanduda uue süsteemiga.</p> <p>Eesti X-tee ja OOP infrastruktuur kohustuslikuks eeskujuks. Justiits- ja Digiministeerium on korduvalt teinud ettepanekuid, et õpitaks Eesti kogemusest, seni ei ole KOM suurt huvi üles näidanud (aga on ilmselgelt kursis Eesti lahendustega).</p> <p>Oluline, et eelnõus säiliks notariaalse vormi nõude keeld (art 59(5), art 67(6)). Vorminõue kui olulist aja- ja ressursikulu kujutav lisanõue on kahtlemata üheks barjääriks, mis takistab osalustega seotud tehingute tegemist kogu EL-s. Samas on ilmselt realistlik oletus, et suuremad riigid panevad ette näha ette mingisugused lisanõuded, tasakaalustamaks tehingute täielikust vormivabadusest tulenevaid riske. Notariaalne vorm (tegemist on notariaalse tõestamisega, millele laieneb ka notari nõustamiskohustus, tegemist ei ole pelgalt „notariaalaktiga“) ei ole üksnes formaalsus, selle kaudu hoolitsetakse, et tehingute osapooled on nõustatud ning teadlikud tehingute tagajärgedest. Läbirääkimiste konstruktiivse vaimu huvides ei ole mõistlik mitte pakkuda välja kompromisslahendusi, mis võimaldaks siiski määruse vastu võtta. Seetõttu paneb Eesti ette näha ette Eesti õiguses sarnase süsteem – teatud kapitali sissemaksega ühingud võivad põhikirjas loobuda notariaalse vormi</p>

<p>korral. EFS soovib lisada liikmesriikide aruandluskohustuse ja SLA-monitooringu, et liikmesriikidel, oleks selge motivatsioon see rakendada nii, et see päriselt toimib. • Art. 13 (EU Central Interface) — Eesti X-tee ja once-only infrastruktuur peaks olema tehniliseks eeskujuks BRIS-liidese arendamisel, mitte üks variant paljude seas. Täna on momentum ning EFS ja EU.Inc tiim on valmis aitama seda koos edendada. 2.2 Täielikult digitaalne elutsükkel Art. 27 (filing) — Kogu äriühinguga seotud menetlus — asutamine, muutmine, likvideerimine — täielikult veebis; Art. 47 (electr. meetings); Art. 48 (written resolutions) EFS toetab. Eriti positiivsed on: • Art. 47 — koosolekute pidamine veebis k.a notar; samuti siin võiks olla kohustuslik inglise keel asjaajamises. • Art. 48 — kirjalikud otsused elektrooniliselt. • Art. 59(5) — osaluse ülekandmiseks ei tohiks nõuda notariaalakti. Eestis on notariaalakti nõudest loobumine juba võimalik, kuid ainult juhul kui see on põhikirjaga sätestatud ja osakapital on vähemalt 10 000 eurot ning täielikult sisse makstud. EU Inc. Art. 59 kaotab need tingimused täielikult — see on sisuline edasimineku Eesti praegusest seisundist. Kriitiline: digitaalsus peab olema cross-border toimiv, mitte ainult formaalselt deklareeritud. Oht on, et liikmesriigid rakendavad Art. 27 minimaalselt, säilitades sisuliselt analoogse compliance-nõude. Eesti kontekst: Eesti äriseadustik lubab notariaalkti nõudest loobuda osade ülekandmisel, kuid ainult juhul kui põhikiri seda ette näeb JA osakapital on vähemalt 10 000 eurot ja täielikult sisse makstud. Soovitame siin toetada, EU Inc. Art. 59(5) mis kaotaks mõlemad tingimused. 2.3 EU-ESO — Euroopa ühtsed optsooniprogrammid EFS toetab väga tugevalt. Art. 78–79 eelnõud, mis looks üle EL-i õiglasema optsoonide maksustamise ja rakendamise reeglistiku. Mida konkreetselt toetame: • Art. 79(2) — maksustamine ainult võõrandamisel (exit-</p>	<p>nõudest osaluse võõrandamisel. Nimetatud süsteem on ühelt poolt paindlik, teiselt poolt mõjub lävendina, mis võimaldab üksnes n-ö suurema võimekusega ühingute puhul vorminõude puudumisest tulenevaid riske kanda. Artiklid 78 – 79 (EU-ESO) on toetamist väärt, ent täiendada exit-based maksustamise põhimõttega kõigile LR-dele kohustuslikuna. Justiits- ja Digiministeerium mõistab kõiki kaalutlusi, mis julgustavad nimetatud sätteid toetama, samas ei ole õiguslikult kõnealune määrus sobiv maksuõiguse küsimuste ühtlustamiseks – valitud õiguslik alus ELTL-st ei ole maksuõiguse ühtlustamiseks õige (vt RaM kommentaari). Samuti ei toeta ja ei ole ka varasemalt Eesti toetanud selliselt reeglite ühtlustamist (vt Rahandusministeeriumi kommentaare). Tuleb arvestada ka asjaoluga, et Eesti soodne maksusüsteem ei ole kõigi EL liikmesriikide arvates toetamist väärt ning kokkuleppele jõudmine selles küsimuses ei ole realistlik.</p> <p>Art 55 täiendamine. Vt palun vastuseid samalaadsetele soovitudele EstVCA-lt. BRIS liidese toetamine. Justiits- ja Digiministeerium nõustub.</p> <p>Ennetava kontrolli problemaatilisus. Justiits- ja Digiministeerium jagab ennetava kontrolliga seotud muret, vt VV seisukoha ettepanekut.</p> <p>Maksejõuetusemenetlus, iduühingute definitsioon määrusele lisatud soovitus. Justiits- ja Digiministeerium teeb ettepaneku jätta määruse eelnõust peatükk X (lihtsustatud maksejõuetusmenetlus n-ö iduühingutele) välja, sest see ei taga piisavalt võlausaldajate jt huvitatud isikute huve ning kohalduma peaks riigisisene õigus. Samuti ei ole nimetatud teemal LR vahelise kokkuleppe saavutamine realistlik (ei õnnestunud ka tänaseks vastuvõetud maksejõuetuse direktiivi (2026/799) läbirääkimistel, mille käigus analoogne peatükk lõpptekstis ei leidu).</p> <p>Spetsiaalne vaidlusorgan kohustuslikuks. Justiits- ja Digiministeerium mõistab nimetatud ettepaneku eesmärgi, ent ilmselt jääb see 28. režiimi järgmiste etappide teemaks (eesmärk võtta määrus vastu 2026 lõpuks). Artikli 4</p>
--	--

<p>based taxation). Nagu Eestis. • Art. 79(4) — liikmesriigid peavad tagama EU-ESO-le vähemalt sama soodsa maksumäära kui siseriiklikele valikutele. Probleemid ja soovitused: • Art. 78(3)(c) — minimaalne 24-kuine vesting-periood. Eesti tööandja osalusoptsoonide maksuvabastus nõuab täna minimaalset 3-aastast (36-kuist) perioodi. EU Inc. Art. 78 kehtestab 24-kuise miinimumi — see on Eesti praegusest normist sõbralikum. EFS soovib Eestil toetada 24-kuist EL-standardit ning kaaluda oma siseriikliku normi (TuMS) viimist sellega kooskõlla. • Art. 79(3) — tulu määratletakse küll, kuid maksustamine jääb täielikult siseriikliku õigusesse. Art. 79(4) miinimumgarantii („mitte halvemini kui kohalik“) ei lahenda piiriülest probleemi: töötaja samas ettevõttes Prantsusmaal, Eestis ja Poolas saab täna samadelt optsoonidelt täielikult erineva tegeliku maksukohustuse — mõnel juhul maksab ta maksu vesting-hetkel ilma müügivõimaluseta (dry tax), teisel juhul ainult müügil. See on üks peamisi põhjuseid, miks Euroopa kasvuettevõtted ei suuda talentidele konkureerida USA-ga. EFS soovib Eestil nõuda, et Art. 79 laiendataks miinimumnõudega: kõik liikmesriigid peavad tagama exit-based taxation EU-ESO instrumentidele — mitte ainult „mitte halvemini kui kohalik“, vaid ühtse põhimõttega üle EL-i. 2.4</p> <p>Paindlikud osalusklassid (share classes) Art. 55 (share classes) — Põhikirjas lubatakse sätestada mitmed osalusklassid erinevate õiguste ja kohustusega; EFS toetab tugevalt. Art. 55 loob aluse founder-friendly juhtimisstruktuuri jaoks, mida on Euroopas seni puudunud. • Art. 55(3) — vetoõigused, eelistatusklassid, korduvhääletusaktsiad jäävad põhikirja otsustada. See on õige tasakaal paindlikkuse ja kaitse vahel. • Art. 57(1) — vaikereegel 1 aktsia = 1 hääle koos võimalusega põhikirjas muuta. Annab paindlikkuse VC-nvesteeringuteks. • Art. 51 — klassiõiguste kaitse mehhanismid on asjakohased ja investor-friendly. Puudub</p>	<p>rakendamise küsimus. Justiits- ja Digiministeeriumi arvates võiks eesmärk tõepoolest olla maksimaalselt harmoneeriv määrus, ent küsimused, mis jäävad määruisega reguleerimata, peaksid siiski riigisisese õigusega reguleeritud olema, et ei tekiks õiguslikku vaakumit. Arvestades määruis sisalduvaid põhjalikke reegleid nii asutamise, ühingu juhtimise kui ka rahastuse kohta, on EL tasandil saavutatav EL ajaloo seni saavutamata ühtsus. Tuleb tähele panna, et hetkel määruis olev aspekt annaks Eesti osaühingutele ja sh ka e-residentsuse projektile eelise – määruis art 42 lg 2 viimane lause näeb ette, et vähemalt üks EU Inc. juhatuse liige peab olema EL resident. Kui eelnõu määruisena vastu võetakse, tuleb aga Eesti ühinguõigus selle valguses üle vaadata, et ei tekiks Eesti ühingutele halvem konkurentsiolekord seoses neile kehtivate reeglitega (sh nt asutamise kulud ettevõtjale).</p> <p>Tuleks toetada EL ärikukru algatust. Justiits- ja Digiministeerium selgitab, et eesti ei toeta ärikukru algatust, sest kõiki selle raames planeeritud saavutusi on võimalik teostada tegelikult juba olemasolevate EL kehtivate lahendustega. Tuleks vältida selliste algatuste menetlemist, mis sisulist lisandväärtust ei anna ning sellele kulutatavad kõigi osapoolte ressursid tuleks suunata kasvõi näiteks 28. režiimi edasiarendamisele nii LR kui ka EL tasandil.</p> <p>EU Inc. kui esmavalik EL start-upide jaoks. Kuna EU Inc. on plaanitud olema n-ö hübriidvorm, siis miinimumkapitali puudumine on valitud LR-des (ka Eestis) levinud analoogsete OÜ tüüpi ühingute regulatsioonidest lähtuvalt. Eelduslikult peaksid muud reeglid määruis miinimumkapitali nõude puudumist tasakaalustama (väljamaksete tegemise piirangud, juhatuse vastutus jne). EU Inc. näol on tegemist uue ühinguviisiga – see on n-ö hübriidvorm Eestis tuntud aktsiaseltsist ja osaühingust ning seetõttu ei ole võimalik selle puhul kehtestada reeglit, et tuleb näidata ka ühingu liik – ühingu liik ongi „EU Inc.“.</p> <p>Arusaamatuks jääb ettepaneku see osa, et EU Inc. peaks olema esmavalik EL startupide jaoks – ühinguõiguslikult pole mõistlik sellist täiendavat nõuet kehtestada, samas on mõeldav näiteks rahastamisreeglite sõnastamisel tõesti</p>
---	--

<p>element — soovitate kaaluda: • Puuduvad standardiseeritud definitsioonid preferred shares, liquidation preference ja anti-dilution kaitsemehhanismide jaoks, mida VC-investorid eeldavad. Ilma nendeta jääb EU Inc. DE C-Corp standardi taha. Soovitame lisada Annex-sse näidis-share class definitsioonid. • Art. 8 tüüpõhikirjad — standardiseeritud investeerimisdokumendid. Art. 8 sisu delegeeritakse täielikult tulevastele rakendusaktidele ja ei ole praegu teada. EFS soovib Eestil pakkuda välja, et Art. 8 mallid põhineksid Startup Estonia ja sarnaste ökosüsteemide väljakujunenud investeerimisdokumentide standarditel — sealhulgas preferred shares, liquidation preference, anti-dilution kaitse, drag-along ja tag-along mehhanismid. Mallid peavad olema piisavalt paindlikud, et asendada Delaware C-Corp standard EL-üleselt. 2.5 BRIS, once-only põhimõte ja registri küsimus Art. 1(b), Art. 25, Art. 35 — EU Central Interface BRIS-i alusel; once-only põhimõte; teave kättesaadav kogu ELis; rakendusaktid EFS toetab BRIS-põhist lahendust, kuid ainult tingimusel, et see realiseerub päriselt toimiva süsteemina — mitte paberil deklareeritud, vaid reaalselt toimiva, tsentraalselt otsitava ja leitava andmebaasina, mis funktsionaalselt võrdub päris keskse EU registriga. See on Eesti jaoks loomulik positsioon ja hea kompromiss BRIS-i pooldajate ning EU-INC liikumise vahel, kes nõuab täielikult tsentraliseeritud registrit. • EFS toetab BRIS-i kui tehnilist alust ainult juhul kui: andmed on reaalselt kättesaadavad ja otsitavad kõigis liikmesriikides ühtse liidese kaudu; registreerimisstatus, osanikud ja põhikirja muudatused kajastuvad viivitusega EL-tasandil; tehniline toimivus on mõõdetav ja auditeeritav — mitte ainult poliitiliselt deklareeritud. Kui BRIS ei suuda neid tingimusi täita, peab Eesti toetama täielikult tsentraliseeritud EU registrit. • Art. 1(c) — once-only põhimõte — EFS toetab tugevalt. Eesti X-tee on maailmas</p>	<p>suunata taotlejaid pigem EU Inc.-i asutama, et kvalifitseerida rahastamisele üle EL (seda toetab ka eelnõus olev diskrimineerimiskeeld).</p> <p>Vältida tööõiguslike küsimuste, sh kaasotsustusmenetluse eelnõusse lisamist. Justiits- ja Digiministeerium nõustub. KOM selgituste kohaselt rahvusvahelise eraõiguse reegleid ei ühtlustata, EU Inc. puhul jääb seega iga sellega seotud õigussuhte suhtes kohalduva õiguse küsimus riigisisese rahvusvahelise eraõiguse määratlada. Mitmed liikmesriigid on küll töötajate huvide kaitse küsimuse läbirääkimistel tõstatanud, mistõttu on mõistlik Eesti seisukohta lisada põhimõtte, et me ei toeta selliste sätete (sh kaasotsustusmenetlus) määrusesse lisamist.</p>
---	--

<p>tõestus selle toimivuse kohta: hajutatud süsteem võib töötada, kui andmevahetus on reaalsajas ja standardiseeritud. BRIS peab jõudma sellele tasemele. • Art. 25 — teabe avalikustamine E-Justice portaalis. Oluline samm, kuid portaal peab olema reaalsajas uuenev, mitte staatiliste andmete ladu. • Art. 35 — rakendusaktide kehtestamine Euroopa Komisjoni poolt. EFS soovib Eestil osaleda rakendusaktide koostamisel aktiivselt: Eesti e-ID ja once-only kogemus peab saama juhtivaks sisendiks ning BRIS-i toimivuse miinimumstandardid tuleb siin selgelt kirja panna. 3. Riskid ja kriitilised märkused 3.1 "EU Inc light" — suurim struktuuriline risk Eelnõu ülesehitus jätab liikmesriikidele märkimisväärse kaalutlusruumi mitmes kriitilises kohas. Kui seda ei piirata, võib tulemus olla EU Inc., mida kasutatakse vähe. • Art. 4 — Art. 4(1) kehtestab EU Inc.-le EU-õiguse kohustusliku rakendamise, kuid Art. 4(2) jätab liikmesriigi õigusele ulatusliku rolli kõigis küsimustes, mida määrus ei reguleeri. See on otsustava tähtsusega lõik: mida rohkem "lünki" määruksesse jääb, seda rohkem tuleb rahvusliku õiguse juurde tagasi minna. • Art. 14 — ennetav kontroll asutamisel jätab liikmesriigile Art. 14(2)(b) alusel võimaluse nõuda lisadokumente ja viivitada 48h tähtaega. EFS soovib kitsendada seda erandit. Soovitus: EFS toetab Eesti positsiooni, et Art. 4 "residual national law" rolli tuleb piirata miinimumini ja määrus peaks otsekohaldatavalt reguleerima kõiki otsustava tähtsusega küsimusi. 3.2 Maksumääradekillustatus — jäänud lahendamata Art. 79 (EU-ESO taxation) — Maksustamine jääb siseriiklikku õigusesse — harmoniseerimata EU Inc. määruse üks süsteemne piirang on, et maksuküsimused on säilinud täielikult liikmesriikide tasandil. Art. 79 annab küll exit-based taxation põhimõtte, kuid mitte ühtset määra, mis tekitab jätkuvalt 27 erineva maksuraamistiku konteksti. • Risk: töötaja EU-ESO-ga EL-üleselt töötavas startupis</p>	
---	--

	<p>seisab endiselt silmitsi keerulise erinevate liikmesriikide maksundusega. • Soovitus: Vähemalt lisada liikmesriikidele kohustus avaldada EU-ESO maksumäärad standardiseeritud formaadis ühes kohas, et töötajad saaksid selguse. 3.3</p> <p>Maksejõuetuse harmoniseerimise piirangud Art. 88–99 — Lihtsustatud likvideerimine käib ainult "innovative startup" kriteeriumile vastavatele EU Inc. ühingutele EFS toetab lihtsustatud likvideerimismehhanismi (Art. 88–99), kuid näeb probleemi: • Art. 88(2) viitab definitsioonile Commission Recommendation C(2026) 1800-s. Eelnõu lugemisel on see definitsioon veel lahtine. Kui innovatiivse startupi kriteerium on liiga kitsas, jäävad paljud kasvuettevõtted lihtsustatud menetlusest ilma. • Art. 97 — elektroonilise oksjoniplatvormi loomise kohustus liikmesriikidele on positiivne, kuid 24-kuine tähtaeg on pikk. Soovitame lühendada 12 kuule. • Art. 90(2) — insolvency practitioner võib jääda ära, kui startup suudab näidata ajakohastatud bilansi. Positiivne paindlikkus. 3.4</p> <p>Investoriõigused ja governance — EFS-i toetatud elemendid Eelnõu ei reguleeri kolme investor-kriitilise elementi, mida EFS peab oluliseks: • Art. 59(5) ja 67(6) — notariaalsuse nõude kaotamine osade võõrandamisel ja uute osade märkimisel. Notariaalsed nõuded võivad võtta Prantsusmaal, Saksamaal, Austrias ja Belgias piiriülesele tehingule 2–10 nädalat ja 2 000–10 000+ eurot kulusid. Need kaks sätet on kogu kriitilised. • Art. 55 — mitmeliikmelised osastruktuurid. Art. 55 kohustab liikmesriike lubama mitmeliikmelisi osastruktuure — selge väärtus realiseerub ainult siis, kui Art. 8 tüüppõhikirjad need elemendid sisaldavad. • Art. 68 — SAFEd ja konverteeritavad instrumendid. SAFE ja konverteeritava laenu leping (CLA) on Eesti iduettevõtete ökosüsteemis laialdaselt kasutusel — CLA-sid kasutatakse Eestis isegi sagedamini kui SAFEsid. Art. 68 loob selge EL-tasandi õigusliku aluse mõlema</p>	
--	--	--

<p>instrumendi kasutamiseks kõigis liikmesriikides ilma nimiväärtuse takistusega, mis on eriti oluline piiriülestes tehingutes. • Art. 78–79 — EU-ESO. Art. 79(4) miinimumgarantii kaitseb Eesti praegust eelist — liikmesriigid ei tohi kohelda EU-ESO instrumente vähem soodsalt kui oma riigi analooge. • Art. 103 — diskrimineerimiskeeld. Eesti startupid kohtavad teistes liikmesriikides avaliku toe programmidele ligipääsu takistusi, mis nõuavad kohalikku registreerimist. Art. 103 keelab sõnaselt liikmesriikidel sellise diskrimineerimise EU Inc. ettevõtete suhtes — kaitseb otseselt Eestis registreeritud EU Inc. ettevõtteid, mis soovivad osaleda teiste liikmesriikide innovatsioonitoetuste programmides. 3.5 Vaidluste lahendamine — spetsialiseeritud kohtukojad Komisjoni kommunikatsioon COM(2026) 320 — soovitus liikmesriikidel luua spetsialiseeritud kohtukojad EU Inc. vaidluste lahendamiseks Komisjon soovib liikmesriikidel luua spetsialiseeritud kohtukojad EU Inc. äriühinguõiguse vaidluste lahendamiseks. EFS toetab seda lähenemist. Spetsialiseeritud kohtukodade loomine tagab ühtlasema ja asjatundlikuma kohaldamise kui täna kehtiv olukord, kus EU Inc. vaidlused lahendatakse tavaliste äriõiguse kohtute poolt 27 erinevat moodi. • Eesti toetab komisjoni positsiooni kohustada liikmesriike looma spetsialiseeritud kohtukojad — ning soovib Eesti enda toimivat ja startup-sõbralikku õiguskeskkonda tutvustada eeskujuna teistele liikmesriikidele selle kohustuse täitmisel. • Soovitame, et komisjoni soovitus muudetaks läbirääkimistel kohustuslikuks: liikmesriigid peavad tagama spetsialiseeritud kompetentsi EU Inc. vaidluste käsitlemisel, sh selged tähtajad ja digitaalne menetlus. 4. Küsimused, mis vajavad selgitust Eesti seisukohast 4.1 Üks rulebook vs. 27 tõlgendust EFS soovib selgitust Art. 4 rakendamise kohta: kui palju küsimustest jääb sisuliselt siseriikliku</p>	
--	--

<p>õiguse alla? EFS soovib Eestil pooldada kitsast Art. 4(2) tõlgendust ja nõuda, et kõik olulised äriühingut reguleerivad küsimused oleksid otsekohaldatavalt EU Inc. määruses. 4.2 Eesti konkurentsieelis — risk kaotada läänele tasandades Eestil on ELi parim digitaalne ettevõtluskeskkond. On reaalne risk, et EU Inc. standardid läänestatakse alla Eesti taset, siin on vajalik meie aktiivne panus eResidentsus, EFS, saavad siin aidata. 4.3 European Business Wallet — side EU Inc.-ga Art. 59(3) — Share transfer viidud European Business Wallet'i regulatsiooniga — COM eelnõu viide Art. 59(3) viitab tulevasele European Business Wallet'i määrusele. EFS toetab seda seost ja soovib Eestil aktiivselt rääkida kaasa Business Wallet'i infrastruktuuri arendamisel, mis on loogiline jätk e-identiteedi ökosüsteemile. 4.4 Suhe rahvuslike vormidega Art. 3 sätestab EU Inc. kui iga liikmesriigi siseriiklikku õigusesse lisatava uue vormi. Küsimus jääb: kas EU Inc. peaks saama startupide jaoks soovituslikuks de facto valikuks või jääb see lihtsalt alternatiiviks? EFS soovib Eestil toetada EU Inc. positsioneerimiseks esmaavaliku ELi startupide jaoks. 4.5 Töötajate osalus juhatuses (co-determination) Art. 11 — liikmesriigi tööõigus kohaldub EU Inc. ettevõtetele täies mahus, sealhulgas co-determination reeglid Komisjon kinnitab, et EU Inc. ei muuda liikmesriikide co-determination reegleid — töötajate esinduse nõuded kehtivad EU Inc. ettevõtetele täies mahus vastavalt registreerimisriigi seadusele. EFS peab seda lähenemist Eesti startupide seisukohast mõistlikuks: Eesti paindlik tööõiguskeskkond on ökosüsteemi konkurentsieeliseks, mida EU Inc. raamistik ei tohi ohustada. • EFS toetab komisjoni lähenemist, mille kohaselt EU Inc. ei loo EL-ülest töötajate esinduse kohustust — see jääb liikmesriigi enda otsustada. Eesti startup-sõbralik tööõiguskeskkond on praegu eelis, mida</p>	
---	--

	<p>tuleks hoida. • Eesti startupide huvides on oluline, et läbirääkimistel ei lisataks EL-ülest co-determination kohustust, mis läheks kaugemale kehtivast liikmesriigi õigusest — selline lisandus tõstaks oluliselt EU Inc. kasutamise halduskoormust kasvuettevõtetele. 5. Kokkuvõtte EFS hinnangul on COM(2026) 321 õige struktuuriga reform — kõik olulised elemendid on eelnõus olemas. Otsustava tähtsusega on elluviimise kvaliteet: kas artiklid 4, 16, 78–79 jäävad sama ambitsioonikatena kui tänasest liikmesriikide läbirääkimistest väljuvad, või nõrgenevad kompromisside käigus. Eesti roll nendes läbirääkimistes on eriliselt oluline: Eesti on tõestanud, et digitaalne asutamine, e-ID ja once-only põhimõte toimivad. Eesti seisukohad peaksid pooldama kõrgemate standardite säilitamist, mitte kompromissile jõudmist madalama ühisnimetajani. Eesti Asutajate Selts on valmis panustama eelnõu edasise arutelu ning Eesti seisukohtade kujundamise protsessi. EE47904190275 11.05.2026 17:02</p>	
Tartu Maakohtus	<p>Arvamus EU Inc. määruse eelnõu kohta</p> <p>Tartu Maakohtu registriosakond (registriosakond) tänab kaasamise eest ning võimaluse eest avaldada arvamust Euroopa Liidu ühtse äriühingu vormi (EU Inc.) määruse eelnõu kohta.</p> <p>Registriosakond toetab määruse eelnõus seatud eesmärgi, eelkõige Euroopa Liidu üleselt ühtse, kaasaegse ja digitaalse ühingu vormi loomist. Toetame eelnõus toodut juhul, kui uus ühingu vorm võimaldab ühingu täisdigitaalset asutamist, lõpetamist ja kustutamist ning on tehniliselt ja sisuliselt kooskõlas Eesti äriregistri senise digitaalse ja automatiseeritud toimemudeliga.</p> <p>Oluliseks peame, et uue ühingu vormi rakendamisel välditakse praktikas juba ilmnunud ühingu asutamise takistuste kordumist, sealhulgas ärinime konfliktidega seonduvat, asutajate tuvastamise ja digitaalallkirjastamisega</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Eesti OÜ regulatsiooni konkurentsivõime pärast määruse jõustumist. Justiits- ja Digiministeerium nõustub, et Eesti osaühingu konkurentsivõimet arvestades tuleb jälgida esmalt, et eelnõu teatud aspektid oleksid muudetud võimalusel Eesti ühinguõigusega ligilähedasemaks (nt iga juhatuse eraldi esindusõigus), hiljem aga tuleb Eesti ühinguõigus (ka KTK, EstVca jne) väljatoodud Eesti osaühingu konkurentsivõime samal tasemel hoidmiseks uuendada.</p> <p>Järelevalve peab jääma LR registri põhiseks, täpsustada põhikirja rolli, tegevuskoha/asukoha andmete reegleid.</p> <p>Justiits- ja Digiministeerium toob välja, et hetkel on eelnõus problemaatiline. Määruse artiklit 4 tuleks muuta ja täiendada siiski ka täpsema viitega LR õigusele, vastasel korral tõesti võib juba lõike 1 tõlgendamine viia selleni, et LR</p>

<p>seotud probleeme. Registriosakond hinnangul ei tohiks uue ühinguvormi loomine kahjustada ega asetada uusi ja olemasolevaid Eesti osaühinguid ebasoodsamasse olukorda. Samuti vajab kaalumist, kas ja millises ulatuses on Eestis vajadus ühe tööpäeva jooksul asutatava osaühingu kõrvale uue ühinguvormi loomiseks ning kas see peaks olema kättesaadav kõigile asutajatele. Kui ühingu saab asutada 48 tunniga, siis satub asutamine ka riigipühadele? Liialt lihtsad, odavad ja piiranguteta asutamistingimused (sh väga madal kulu, asutajate piirangute puudumine ja minimaalne andmenõue) võivad praktikas mõjutada senise osaühingu kasutust ning ettevõtluskeskkonna läbipaistvust ja tasakaalu. Uue ühinguvormi kontekstis peab registriosakond oluliseks, et järelevalve oleks proportsionaalne ja registripõhine. Täpsustamist vajavad ka digitaalselt loodud ühinguvormi põhikirja roll, selle muutmine ja eesmärk digitaalses keskkonnas, samuti tegevuskoha ja asukoha andmete regulatsioon ja vajadus ning Euroopa äriühingute registri (BRIS-i) tegelik valmisolek tagada sellise ühinguvormi piiriülene asutamine, sealhulgas ühtsete dokumendimallide ja andmete kättesaadavuse kaudu. Registriosakond toetab ühingu ühinemise ja jagunemise lubamist üksnes sama ühinguvormiga ning ei pea põhjendatuks ümberkujundamiste ega teiste ühinguvormidega ühinemiste või Aadress: Kuninga 22, Pärnu, 80099; registrikood: 74001966; telefon: 601 1166; faks 600 0000; e-post: registriosakond@kohus.ee. Lisainfo: www.kohus.ee jagunemiste võimaldamist, kuna see võib suurendada menetluslikku keerukust ning ohustada õiguskindlat ettevõtluskeskkonda. Kokkuvõttes leiab Tartu Maakohtu registriosakond, et EU Inc. määruse eesmärkidega on põhjendatud edasi liikuda tingimusel, et regulatsioon on selge, tehniliselt teostatav, proportsionaalne ning kooskõlas Eesti</p>	<p>õigus justkui oleks hierarhiliselt põhikirjast alamal astmel.</p> <p>Kohalduva õiguse määratlemisega seotud ebaselgus. Kohalduva õiguse küsimusi on määruses püütud lahendada artiklis 4 (2): „Käesoleva määruse või põhikirjaga reguleerimata küsimusi reguleeritakse nende riigisisese õiguse sätetega, sealhulgas liidu õigust üle võtvate sätetega, mida kohaldatakse selle liikmesriigi asjaomaste riigisiseste õiguslike vormide suhtes, kus on „EU Inc.“-äriühingu registrijärgne asukoht (inglk registered office).“ Nimetatud pidepunkt („registrijärgne asukoht“) ei ole EL ühinguõiguses uus. Äriühingutele kohaldatav õigus ei ole EL-is jätkuvalt ühtlustatud ja jääb formaalselt liikmesriikide määrata; siiski nõuavad ELTL artiklid 49 ja 54, nagu Euroopa Kohtu praktikas (Centros, Überseering, Inspire Art, Polbud) tõlgendatud, teises liikmesriigis asutatud äriühingute vastastikust tunnustamist, piirates seeläbi tegeliku asukoha (real seat) kui kohalduva õiguse pidepunkti kasutamist. EU Inc. puhul jääb seega iga sellega seotud õigussuhte suhtes kohalduva õiguse küsimus riigisisese rahvusvahelise eraõiguse määratleda. Üldiselt tuleb määruse art 4(2) idee kohaselt siiski ühing asutada LR registris (isegi, kui kasutatakse EL kesket liidest), asutajal tuleb valida registrijärgne riik ja seejärel toimub asutamine EU Inc.-i selle liikmesriigi registrisse kandmise teel.</p>
--	---

	<p>äriregistri rolli ja toimimise põhimõtetega EE47904190275 11.05.2026 17:05</p>	
<p>Sihtasutus Tartu Teaduspark</p>	<p>Soovime Eesti teadusparkide nimel avaldada toetust EU Inc initsiatiivile. Teaduspargid tervitavad ja toetavad Euroopa Komisjoni algatust luua ühtsem, digitaalsem ning ettevõtja- ja investorsõbralikum raamistik ettevõtete asutamiseks ja juhtimiseks Euroopa Liidus. Eriti oluline on keskenduda iduettevõtete loomise ja skaleerimise takistuste vähendamisele. See raamistik ei pea hõlmama kõiki ärivertikaale. Toetame:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ettevõtte asutamise lihtsustamist ja kiirendamist • täielikult digitaalset ettevõtte elutsükli haldust käivitamisest likvideerimiseni • „once-only“ põhimõtte rakendamist ja õppimist Eesti X-tee kogemusest • paindlikumaid omandi- ja investeerimisstruktuure Eesti saab olla rakenduslik eeskuju, sest Eestis on: • ettevõtte asutamine ja juhtimine võimalik täielikult digitaalselt • toimiv andmevahetuse infrastruktuur (X-tee), mis toetab „once-only“ põhimõtet • laialdaselt kasutatav e-identiteedi süsteem • toimiv e-residentsuse programm, mis võimaldab ettevõtteid asutada ja juhtida globaalselt • Eesti kogemus kinnitab, et eelnõus kirjeldatud lahendused on praktiliselt teostatavad ning skaleeritavad Euroopa tasandile. <p>Soovitused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ühtne raamistik peab tuginema liikmesriikide vahel koostalitlusvõimelisele digitaalsele infrastruktuurile. Ilma tehnilise integratsioonita ei anna regulatiivne ühtlustamine sisulisi tulemusi. • „Once-only“ põhimõtte tuleb rakendada siduva standardina. Ettevõtetelt ei tohi nõuda sama andmete esitamist korduvalt erinevates jurisdiktsioonides, riikides ja olukordades. • Raamistik peab lähtuma iduettevõtete ja investorite vajadustest, võimaldades paindlikke omandistrukтуure ja standardiseeritud investeerimisinstrumente. Varajase faasi rahastamisprotsesside lihtsustamine on kriitilise tähtsusega. • Tegelik piiriülene 	<p>Võetud teadmiseks.</p> <p>Toetus määruse eelnõule, soovitus hõlmata ka ligipääsu pangandusele. Kõik Teaduspargi kirjeldatud soovitused ja kaalutlused on määruse eelnõus või Eesti seisukohtades mainimist leidnud. Panganduse ligipääsu küsimus jääb ilmselt järgmiste etappide teemaks, eelnõusse selle lisamine ei ole realistlik (arvestades eesmärki see heaks kiita 2026. lõpuks).</p>

	toimimine peab hõlmama ligipääsu pangandusele, võimalust palgata talente üle riigipiiride ning selgust maksustamises. Ilma nende elementideta jääb raamistik teoreetiliseks. EE47904190275 11.05.2026 17:07	
--	--	--